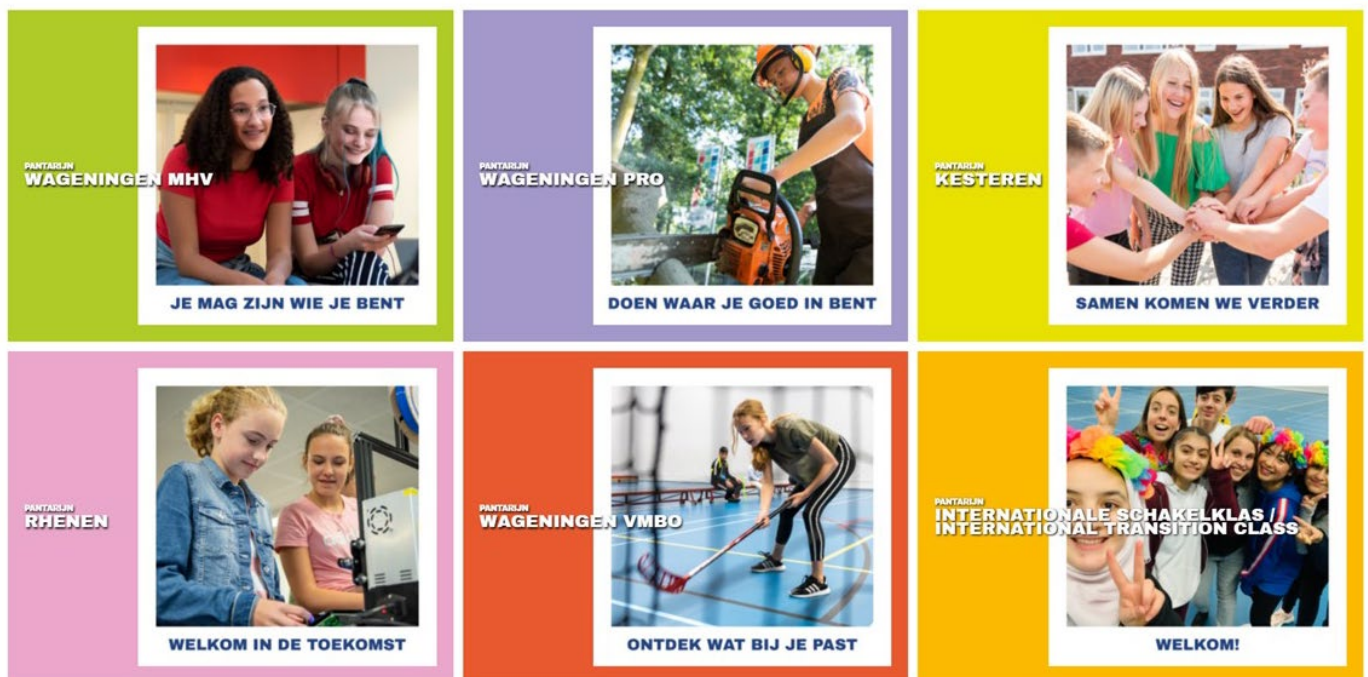

JAARVERSLAG 2020

VOORWOORD

Pantarijn biedt onderwijs dat uitdaagt en aanspreekt, van hoge kwaliteit is en dat aansluit op de individuele talenten en behoeften van leerlingen. Pantarijn is een openbare scholengemeenschap met tal van opleidingsmogelijkheden: van praktijkonderwijs tot en met gymnasium. Wij hebben vijf locaties die passen bij ieder niveau. Elke locatie heeft een eigen gezicht, kent een eigen sfeer en heeft een eigen, uniek karakter. Onze scholen zijn warme, kleinschalige scholen. Wij vinden het namelijk prettig dat wij de leerlingen kennen, en zij ons. En omdat er een goede samenwerking is tussen de verschillende locaties, bieden we volop kansen en mogelijkheden om door te stromen naar het volgende niveau.

In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van het gevoerde beleid over 2020. Het bevat informatie over het onderwijs, het personeel en de leerlingenpopulatie. We rapporteren over de ontwikkelingen op gebied van Goed Bestuur en de wijze waarop het toezicht is uitgeoefend. Ook worden interne en externe ontwikkelingen beschreven die van invloed zijn op onze school. Tot slot komt ook het financieel beleid aan de orde en wordt de jaarrekening over 2020 gepresenteerd. Het betreft een verslag op hoofdlijnen. Interne stakeholders zijn gedurende het jaar apart geïnformeerd aan de hand van aparte rapportages zoals leerlingenprognoses, verzuimrapportages etc.

Het jaar 2020 wordt gekenmerkt door een jaar waarbij de invloed van de Covid-19 pandemie groot is. Sinds maart heeft deze pandemie invloed op het onderwijs (en de rest van de samenleving). Om de pandemie te bedwingen heeft de overheid in 2020 besloten de VO scholen van 16 maart tot 2 juni 2020 te sluiten en over te gaan op volledig online onderwijs. Om die reden is er in 2020 geen Centraal Eindexamen afgenomen en zijn eindexamenleerlingen geslaagd op basis van hun schoolexamen cijfers. Op 16 december heeft de overheid opnieuw besloten de scholen te sluiten voor alle leerlingen behalve voor eindexamenleerlingen en voor de praktijkvakken op vmbo en praktijkonderwijs. Door de pandemie zijn er onderwijsachterstanden ontstaan waarvoor Pantarijn diverse overheidssubsidies heeft ontvangen. Daarnaast heeft de digitalisering van het onderwijs grote ontwikkelingen doorgemaakt en online onderwijs geven en krijgen is inmiddels én dagelijkse praktijk én van goede kwaliteit. Deze ontwikkelingen maken dat Pantarijn op dit moment een versnelling kan waarmaken m.b.t. ambitie 2 van het strategisch beleidsplan van Pantarijn. Leerlingen ontwikkelen hun eigen talenten, doordat Pantarijn uitdagend onderwijs biedt waarbij naast het verwerven van kennis, socialisatie en persoonsvorming centraal staan. Voorbeelden zijn formatief evalueren en regie voor het leerproces bij de leerling en digitale competenties van docenten rondom het versterken van de leerlingen zoals differentiëren en gepersonaliseerd leren.

Door deze pandemie maatregelen van de overheid is er veel tijd en aandacht gegaan naar crisismanagement inclusief communicatie naar leerlingen, ouders en medewerkers.

Het was een indrukwekkend, boeiend, uitdagend en uitputtend jaar. Een jaar waar we ondanks alles met trots op terug kunnen kijken. Ik wens u veel leesplezier en ik stel ieders reactie zeer op prijs.

Stella Efdé
Bestuurder Pantarijn
sefde@pantarijn.nl

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1: DIT IS PANTARIJN!

1.1	Missie en visie	blz	5
1.2	De locaties van Pantarijn	blz	7
1.3	Besturing	blz	9
	- <i>juridische structuur</i>	blz	9
	- <i>interne organisatiestructuur</i>	blz	9
1.4	Strategisch beleidsplan 2020-2024	blz	10
1.5	Horizontale verantwoording	blz	10
1.6	Stakeholders	blz	11
1.7	Samenwerkingsverbanden	blz	11
	- <i>samenstelling</i>	blz	11

HOOFDSTUK 2: EVALUATIE 2020

2.1	Evaluatie 2020 strategisch beleidsplan 2020-2024	blz	13
2.2	Evaluatie Opbrengsten 2020	blz	22
2.3	Evaluatie naleving code 'Goed Onderwijsbestuur VO'	blz	23
2.4	Evaluatie horizontale verantwoording	blz	23
2.5	Evaluatie personeelsbeleid 2020	blz	23
	- <i>in- en uit dienst getreden medewerkers</i>	blz	25
	- <i>ziekteverzuim</i>	blz	25
	- <i>functiemix</i>	blz	25
2.6	Klachten in 2020	blz	26
2.7	Ontwikkelingen in relatie tot verbonden partijen	blz	26
	- <i>samenwerkingsverband Gelderse Vallei</i>	blz	26
	- <i>samenwerkingsverband Rivierenland</i>	blz	27

HOOFDSTUK 3: FINANCIËEL BELEID

3.1	Jaarrekening verslagjaar 2020	blz	28
	- <i>toelichting op de baten</i>	blz	30
	- <i>toelichting op de lasten</i>	blz	30
3.2	Continuïteitsparagraaf	blz	31
	<i>A1 personele bezetting en leerlingenaantallen</i>	blz	31
	<i>A2 de meerjarenbegroting</i>	blz	32
	<i>B1 rapportage risicobeheersing-systeem</i>	blz	34
	<i>B2 beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden</i>	blz	34
	<i>Samenvatting van de belangrijkste risico's en onzekerheden</i>	blz	35
	- <i>kerngetallen</i>	blz	38
	- <i>solvabiliteit</i>	blz	38
	- <i>weerstandsvermogen</i>	blz	39
	- <i>liquiditeit</i>	blz	40
	- <i>rentabiliteit</i>	blz	40
	- <i>huisvestingsratio</i>	blz	40
3.3	Investerings- en financieringsbeleid	blz	41
	- <i>investeringen die gepland zijn in 2021</i>	blz	41
3.4	Treasuryverslag	blz	41
3.5	Conclusie	blz	42

HOOFDSTUK 4: JAARREKENING 2020

4.1	Grondslagen	blz	43
	- <i>algemeen</i>	blz	43
	- <i>kasstroomoverzicht</i>	blz	43
	- <i>waarderingsgrondslagen</i>	blz	43
	- <i>materiële vaste activa</i>	blz	43
	- <i>voorzieningen</i>	blz	44
	- <i>pensioenen</i>	blz	44
	- <i>vorderingen</i>	blz	45
	- <i>liquide middelen</i>	blz	45
	- <i>rijksbijdragen</i>	blz	45
	- <i>resultaatbepaling</i>	blz	45
4.2	Balans van baten en lasten, inclusief toelichting	blz	46

HOOFDSTUK 5: JAARVERSLAG 2020 RAAD VAN TOEZICHT

5.1	Inleiding	blz	68
5.2	De toezichtvisie	blz	68
5.3	Toezihtkader	blz	68
5.4	Werkwijze	blz	69
5.5	Basisgegevens van de toezichthouders	blz	69
	- <i>samenstelling</i>	blz	69
	- <i>rooster van aftreden</i>	blz	70
	- <i>honorering</i>	blz	70
	- <i>persoonlijke gegevens</i>	blz	70
5.6	Professionalisering	blz	71
5.7	Verslag over het kalenderjaar 2020	blz	72
	- <i>bijeenkomsten Raad van Toezicht</i>	blz	72
	- <i>besluitvorming door de toezichthouder</i>	blz	72
	- <i>behandelde thema's</i>	blz	73
	- <i>remuneratiecommissie</i>	blz	73
5.8	onafhankelijke informatievoorziening	blz	73
	- <i>accountantsverslag en de mondelinge toelichting van accountant</i>	blz	73
	- <i>externe stakeholders</i>	blz	74
	- <i>contacten met interne belanghebbenden</i>	blz	74

HOOFDSTUK 6: ALGEMENE INFORMATIE

6.1	Gegevens over de rechtspersoon	blz	75
6.2	Controleverklaring accountant	blz	77
6.3	Tekenblad Raad van Toezicht	blz	81

HOOFDSTUK 1: DIT IS PANTARIJN!

1.1 Missie en visie

De visie en missie van Pantarijn is onderstaand kernachtig samengevat.

Bij Pantarijn kunnen leerlingen hun talenten ontdekken en ontwikkelen middels onderwijs dat:

uitdaagt, aanspreekt, ruimte geeft en activeert

van hoge kwaliteit is en

gericht is op de algehele persoonlijke ontwikkeling ("hoofd, hart en handen").

Pantarijn wil een school zijn met:

een schoolcultuur gebaseerd op ontmoeten, met respect en tolerantie,

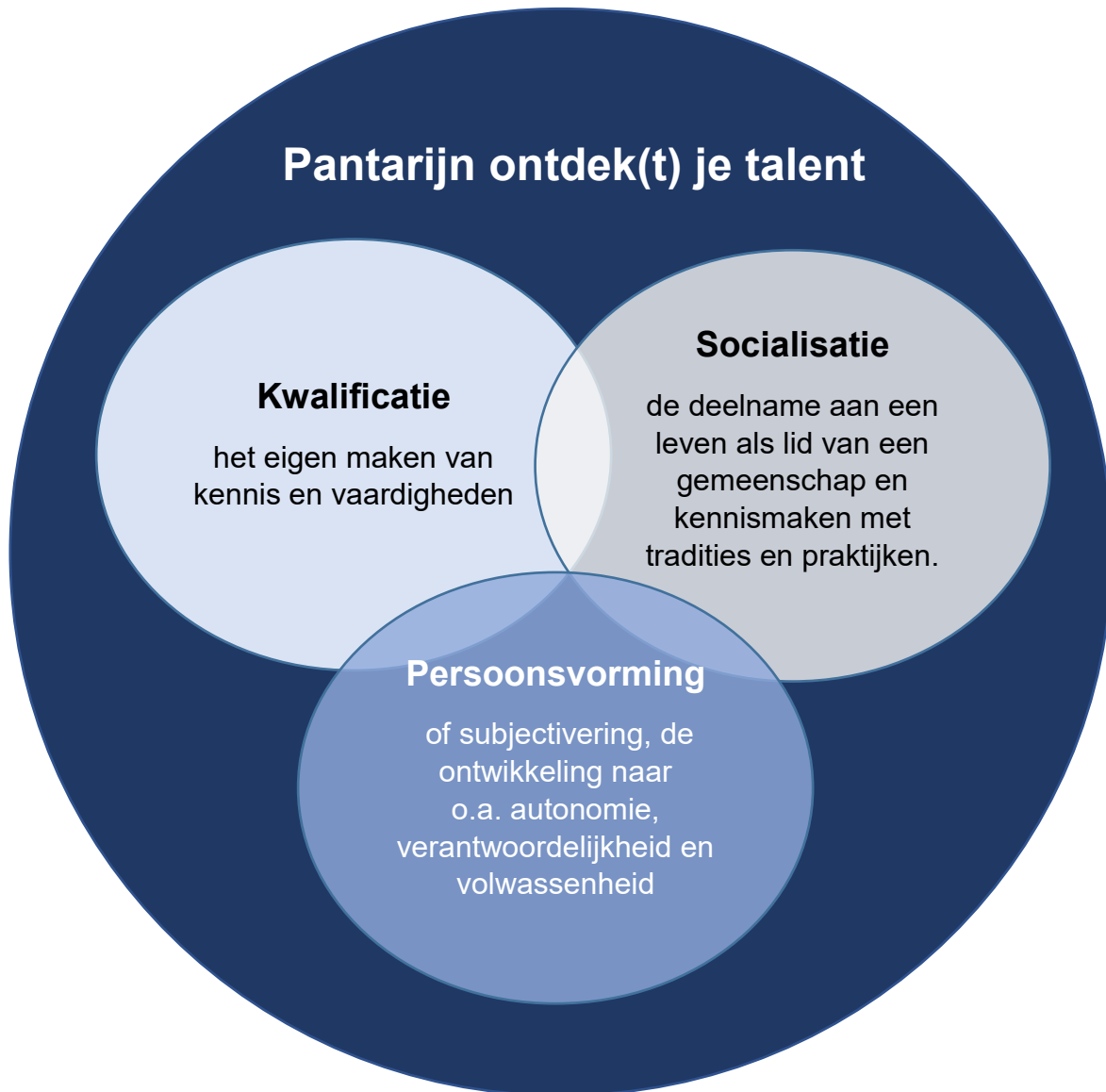
een veilig klimaat,

een goede communicatie met leerlingen en ouders en

competente medewerkers die zich blijvend ontwikkelen.

Het motto van Pantarijn is: "Pantarijn ontdek(t) je talent".

Bovenstaande visie en missie leiden tot onderstaande onderwijsvisie van Pantarijn:

Elke locatie onderschrijft en volgt bovenstaande visie, missie en onderwijsvisie. Het motto van Pantarijn is dan ook: Iedereen is welkom!

1.2 De locaties van Pantarijn

Pantarijn biedt alle onderwijssoorten aan van praktijkonderwijs tot en met gymnasium.

Dat gebeurt op vijf verschillende locaties, met elk een eigen motto:

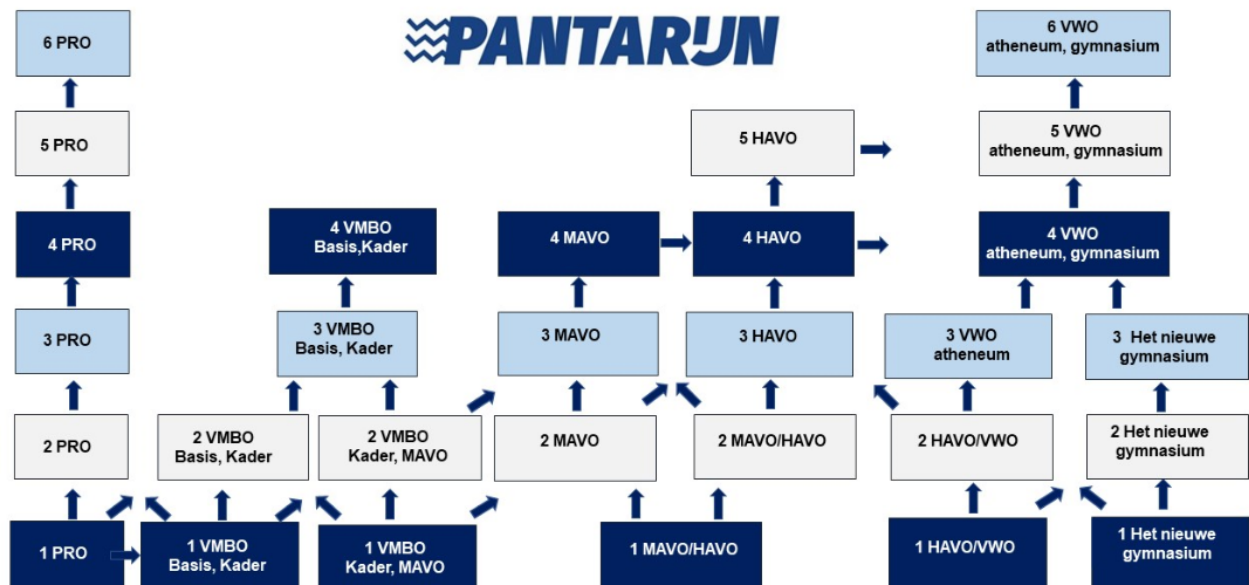
- **Praktijkonderwijs:** doen waar je goed in bent
- **VMBO:** Ontdek wat bij je past
- **MHV:** Je mag zijn wie je bent
- **Rhenen:** Welkom in de toekomst
- **Kesteren:** Samen komen we verder

Ook heeft Pantarijn een internationale schakelklas (ISK). Deze leerlingen blijven maximaal 2 jaar binnen de ISK, waarna ze afhankelijk van leeftijd en niveau kunnen doorstromen naar regulier onderwijs binnen Pantarijn of naar vervolgonderwijs buiten Pantarijn (bijvoorbeeld MBO).

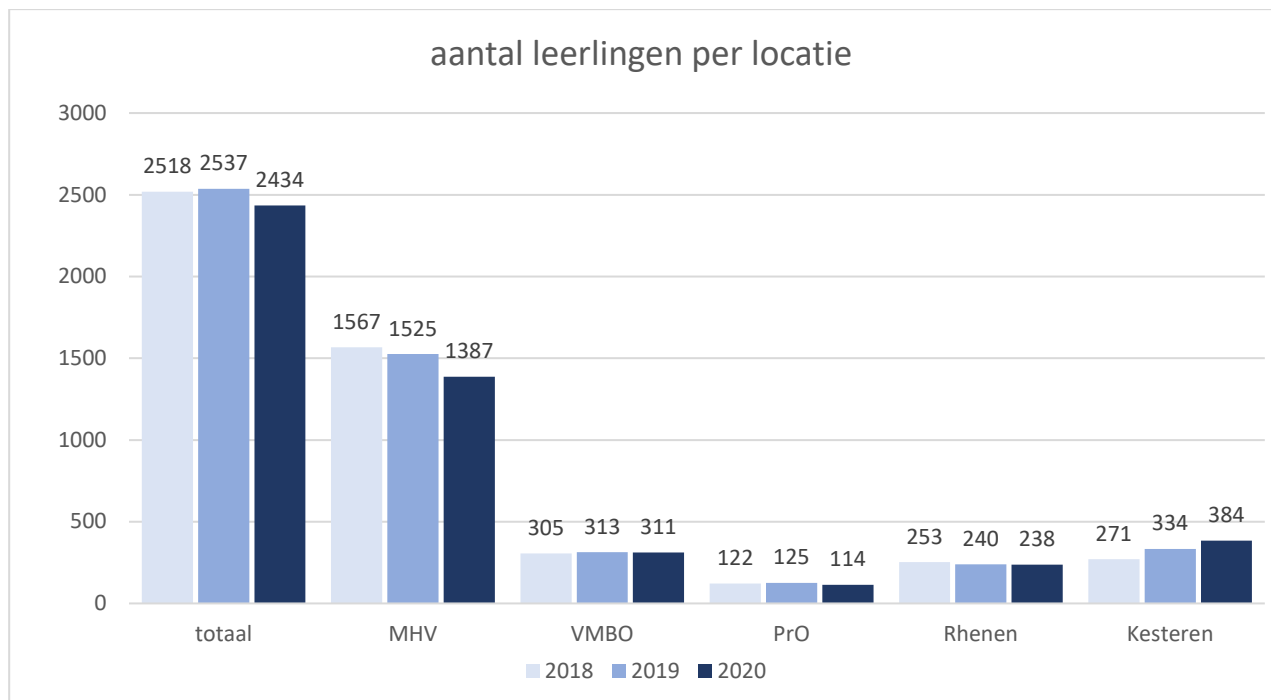
Leerlingen tussen de 10 en 14 jaar kunnen ook kiezen voor PantAgora, een samenwerking tussen primair en voortgezet onderwijs. PantAgora is bedoeld voor leerlingen die de definitieve keuze voor het voortgezet onderwijs nog even uit willen stellen en eerst beter willen ontdekken wat bij ze past. In onderstaand schema staat op welke locatie welk onderwijsniveau aangeboden wordt.

	Praktijkonderwijs (PRO)	Beroepsgerichte leerweg (BB)	Kaderberoeps-gerichte leerweg (kader)	Theoretische leerweg (TL)	Hoger algemeen voortgezet onderwijs (HAVO)	Voortgezet wetenschappelijk onderwijs (VWO)
Leerjaar 1	PRO Wageningen	VMBO Wageningen Kesteren	VMBO Wageningen Kesteren Rhenen	MHV Wageningen Kesteren Rhenen	MHV Wageningen Kesteren Rhenen	MHV Wageningen Kesteren
Leerjaar 2	PRO Wageningen	VMBO Wageningen Kesteren	VMBO Wageningen Kesteren Rhenen	MHV Wageningen Kesteren Rhenen	MHV Wageningen Kesteren Rhenen	MHV Wageningen Kesteren
Leerjaar 3	PRO Wageningen	VMBO Wageningen	VMBO Wageningen Rhenen	MHV Wageningen Kesteren Rhenen	MHV Wageningen Kesteren	MHV Wageningen Kesteren
Leerjaar 4	PRO Wageningen	VMBO Wageningen	VMBO Wageningen Rhenen	MHV Wageningen Kesteren Rhenen	MHV Wageningen	MHV Wageningen
Leerjaar 5	PRO Wageningen				MHV Wageningen	MHV Wageningen
Leerjaar 6	PRO Wageningen					MHV Wageningen

In de onderbouw wordt veelal gewerkt met dakpanklassen dan wel kans-klassen. Dat zijn klassen waarin twee niveaus samenkomen, bijvoorbeeld mavo/havo. Er is volop ruimte tot doorstromen. In onderstaand plaatje staat welke doorstroommogelijkheden er zijn.

In onderstaande figuur staat de ontwikkeling in leerlingenaantallen van afgelopen drie jaren.

De leerlingen prognose voor Pantarijn laat voor 2021 een stijging zien (2527 leerlingen) en laat vervolgens een daling zien tot 2456 leerlingen in 2024. Dit lijkt voornamelijk te worden veroorzaakt door een daling van de basisgeneratie aan leerlingen in het primair onderwijs.

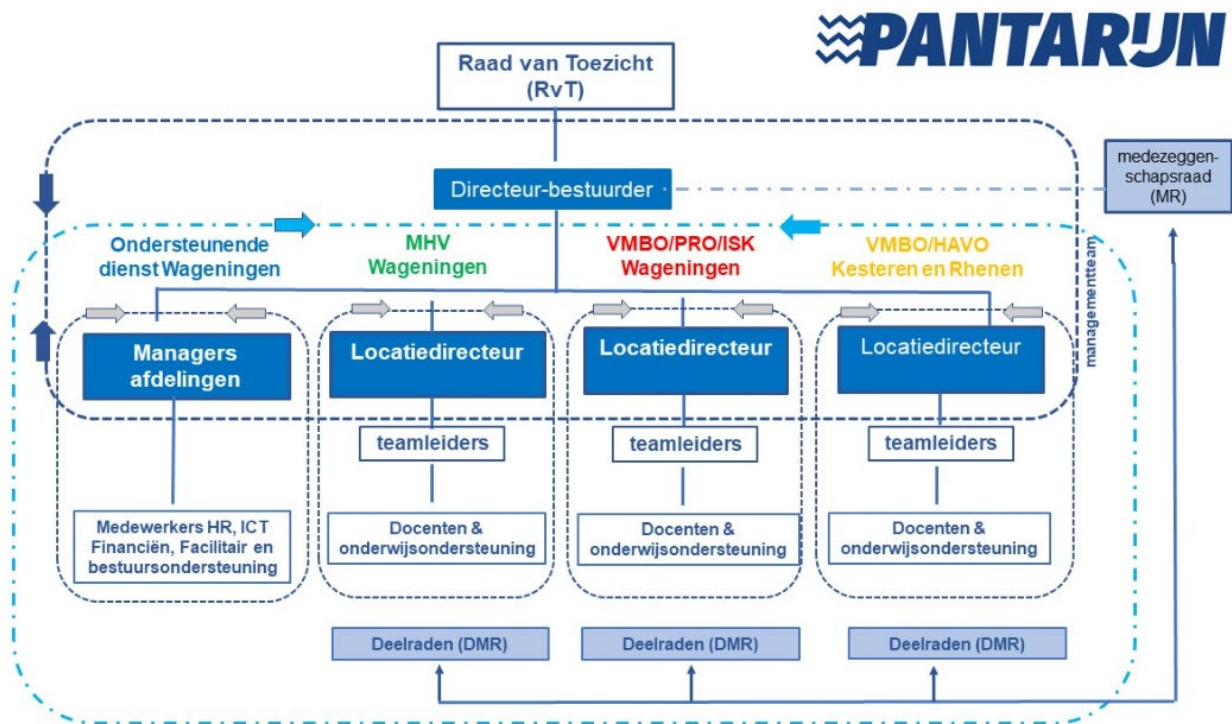
1.3 Besturing

Juridische structuur

De regionale scholengemeenschap Pantarijn gaat uit van de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs van Wageningen en omstreken. Het statutaire doel van de stichting is het doen geven en bevorderen van openbaar voortgezet onderwijs, als bedoeld in de Wet op het Voortgezet Onderwijs, in de gemeente Wageningen en omstreken. Er zijn vestigingen in Wageningen, Rhenen en Kesteren.

Het bestuur van de stichting is opgedragen aan de Bestuurder die het bevoegd gezag is van de scholengemeenschap.

Interne organisatiestructuur

1.4 Strategisch beleidsplan 2020-2024

In het strategisch beleidsplan 2020-2024 zijn de volgende 5 programmalijnen geformuleerd:

1. goed onderwijs
2. ontwikkeling van de leerling
3. professionele ontwikkeling van medewerkers
4. professionele organisatie
5. interne en externe samenwerking

Bij deze programmalijnen heeft Pantarijn de volgende ambities:

1. Pantarijn streeft naar goed onderwijs
2. leerlingen ontwikkelen hun eigen talenten, doordat Pantarijn uitdagend onderwijs biedt waarbij naast het verwerven van kennis, socialisatie en persoonsvorming centraal staan.
3. onze medewerkers zijn verantwoordelijk voor hun professionele (door)ontwikkeling
4. de basis op orde
5. de fysieke en digitale leeromgeving is zo ingericht dat het leren van de leerling optimaal gefaciliteerd wordt
6. locatie overstijgend uitdagend onderwijs door samenwerking
7. samenwerking met PO, MBO, HBO en universiteit

Elke ambitie is geoperationaliseerd in criteria. Jaarlijks wordt bekeken naar of en tot in hoeverre de gestelde criteria behaald zijn.

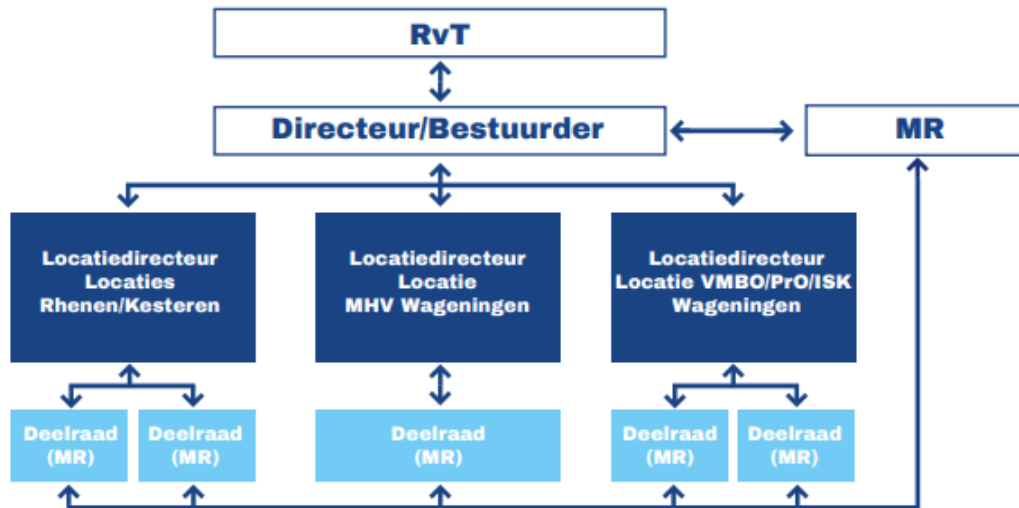
1.5 Horizontale verantwoording

Het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling dient op grond van de Wet medezeggenschap scholen vooraf advies of instemming te vragen aan de Medezeggenschapsraad, alvorens een besluit te nemen over de beleidsaangelegenheden die in de wet worden opgesomd.

Het bevoegd gezag van Pantarijn is in handen van de Directeur/Bestuurder. De medezeggenschap over de beleidsvoornemens op bestuursniveau wordt uitgeoefend door de centrale MR van Pantarijn.

Op grond van het bestuursstatuut van Pantarijn heeft de Bestuurder bepaalde taken en bevoegdheden gemandateerd en gedelegeerd aan de locatiedirecteuren. De beleidsvoornemens die locatiedirecteuren binnen hun mandaat hebben, worden voorgelegd aan de betreffende deelraad MR van de locatie. In het Raamwerk voor een deelraadreglement is vastgelegd welke beleidsvoornemens expliciet aan de centrale MR voorgelegd dienen te worden.

Met andere externe stakeholders, zoals bijvoorbeeld overleg met burgemeester en wethouder onderwijs, wordt regelmatig overleg gevoerd.

NB. De deelraden van de locaties Rhenen en Kesteren fungeren in de praktijk als één raad.

De bestuurder heeft de volgende nevenfuncties:

- vicevoorzitter raad van toezicht SWV Gelderse Vallei (uit hoofde van de huidige functie)
- lid bestuur SWV Rivierenland (uit hoofde van de huidige functie)
- lid Economic Board Food Valley (uit hoofde van de huidige functie)
- lid Ledenadviesraad van de VO-raad (uit hoofde van de huidige functie)
- voorzitter Stichting Vrienden van de Wijde Wereld (onbezoldigd)
- voorzitter van Stichting filmhuis Movie W (onbezoldigd)

1.6 Stakeholders

Pantarijn onderscheidt de volgende 3 typen stakeholders:

- Prioritaire stakeholders: dit zijn leerlingen en ouders. Zij hebben primair belang bij de dienstverlening van het onderwijs.
- Interne stakeholders: alle medewerkers van Pantarijn, zowel docenten als ondersteunend personeel.
- Externe stakeholders: alle overige groepen of personen in de omgeving, al dan niet geïnstitutionaliseerd of georganiseerd, die een belang hebben bij (aspecten van) de dienstverlening en doelbereiking van de onderwijsorganisaties.

Leerlingen en ouders worden jaarlijks benaderd om deel te nemen aan tevredenheidsonderzoeken. Ook medewerkers worden gevraagd wat zij van Pantarijn vinden. Zo houden we een vinger aan de pols.

1.7 Samenwerkingsverbanden

Samenstelling

Pantarijn is onderdeel van een tweetal samenwerkingsverbanden (SWV), te weten Samenwerkingsverband Gelderse Vallei en Samenwerkingsverband Rivierenland.

In de wet Passend Onderwijs staat een uitgebreide omschrijving van het doel van het SWV. Dit is: "Het SWV stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren en wel zodanig dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra

ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.” Dit doel vormt de leidraad van de activiteiten van de samenwerkingsverbanden.

Door de invoering van Passend Onderwijs en de transitie van o.a. Jeugdzorg naar de gemeente is samenwerking tussen onderwijs en gemeente noodzakelijk geworden. Daartoe is o.a. het OOGO (op overeenstemming gericht overleg) in het leven geroepen: in op overeenstemming gericht overleg maken onderwijs en gemeente afspraken rondom Passend Onderwijs en rond de Jeugdzorg.

Onderstaande stichtingen nemen deel aan SWV VO Gelderse Vallei:

- Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs van Wageningen en Omstreken
- Stichting Christelijke Scholengemeenschap Het Streek
- Stichting Marnix College
- Stichting Aeres Groep
- Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Ede
- Stichting ter bevordering van Basisonderwijs, Speciaal-basisonderwijs, (voortgezet) Speciaal en Voortgezet onderwijs aan leerlingen met ene beperking (De Onderwijsspecialisten)

Onderstaande stichtingen nemen deel aan Stichting Samenwerkingsverband Rivierenland:

- Stichting Culemborgs Openbaar Voortgezet Onderwijs
- Stichting de Lingeboorh Geldermalsen
- Stichting Voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor Culemborg en Omgeving
- Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Tiel
- Stichting Agrarisch Onderwijs Zuid Oost Nederland
- Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs Wageningen
- Stichting MeTander
- Stichting Oosterwijs
- Stichting Scholengemeenschap voor Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs “De Brouwerij”

HOOFDSTUK 2: EVALUATIE 2020

2020 wordt gekenmerkt door een jaar waarbij de invloed van de Covid-19 pandemie op het onderwijs groot is. Om de pandemie te bedwingen heeft de overheid in 2020 besloten twee keer de VO scholen te sluiten en over te gaan op volledig online onderwijs. De tweede keer is er een uitzondering gemaakt voor leerlingen die dit schooljaar eindexamen doen. Deze mochten wel de gehele periode naar school.

De maatregel anderhalve meter afstand tot elkaar te houden, had grote organisatorische consequenties. Net zoals de maatregelen die genomen zijn rondom examinering.

De organisatorische impact van deze maatregelen voor scholen was groot. Er is veel aandacht gegaan naar uitvoering geven aan de genomen maatregelen en communicatie hierover richting leerlingen, ouders, medewerkers en andere stakeholders.

2.1 Evaluatie 2020 strategisch beleidsplan 2020-2024

In onderstaande tabellen is de stand van zaken eind 2020 vermeld, gekoppeld aan de programmalijnen en bijbehorende ambities. De ambities geven ook de koers weer waar Pantarijn in 2024 wil staan.

Programmalijn 1: Goed onderwijs	
Ambitie 1. Pantarijn streeft naar goed onderwijs	
<i>Criteria (merkbaar en of meetbaar verschil in 2024 t.o.v. 2019)</i>	
1.1	<i>Alle locaties ontvangen voor elke onderwijssoort minimaal een basisarrangement van de onderwijsinspectie.</i> Voor alle locaties is dit criterium in 2020 gerealiseerd.
1.2	<i>De scores voor de onderwijspositie, onderbouwsnelheid, bovenbouwsucces en het examencijfer scoren minimaal op het niveau van 2019.</i> De inspectie-indicatoren onderwijspositie, onderbouwsnelheid en bovenbouwsucces scoren voor alle locaties boven de norm wanneer er gekeken wordt naar het opbrengstenoverzicht 2021. Daarnaast laten vrijwel alle locaties op elke indicator een positiever beeld zien dan 2019 (een jaar dat ook al een mooi beeld laat zien). De enige dalingen zijn (driejaargemiddelden): de onderbouwsnelheid locatie MHV, bovenbouwsucces-percentages van VMBO-K locatie VMBO. Het driejaargemiddelde van de onderbouwsnelheid van de locatie Rhenen is voor het tweede jaar op een hoog niveau gebleven. Doordat er schooljaar 2019-2020 i.v.m. de pandemie geen centrale examens afgenomen zijn, is deze indicator niet gevuld.
1.3	<i>De toets praktijk van Pantarijn is gebaseerd op de visie op toetsing en examinering, die weer gebaseerd is op de onderwijsvisie.</i> In november 2020 is er een visie op toetsing en examinering, die gebaseerd is op de onderwijsvisie vastgesteld. Afsproken is deze visie over een jaar te evalueren om te bekijken of deze bijstelling behoeft.
1.4	<i>De afstroom en opstroom van leerlingen is minimaal op het niveau van 2019.</i> Procentueel is de af- en opstroom schooljaar 2019/2020 gelijk aan 2018/2019. Ook absolute aantallen liggen beide schooljaren Pantarijn breed dicht bij elkaar (opstroom 198, schooljaar 18/19: 200, afstroom beide jaren 76, doublures 77 tegen 80 schooljaar 18/19).

1.5 *Uit audits van het samenwerkingsverband blijkt dat Pantarijn ruim voldoet aan de eisen voor de basisondersteuning.*

Voor zover bekend zijn er in 2020 geen audits uitgevoerd door de samenwerkingsverbanden (SWV). De eerdere audit die zijn uitgevoerd geven aan dat Pantarijn ruim voldoet aan de eisen van basisondersteuning. Het SWV voert 1 keer per 4 jaar een audit uit op elke locatie van Pantarijn.

1.6 *Elke locatie van Pantarijn heeft scores op de desbetreffende vragen van de tevredenheidsonderzoeken van leerlingen en ouders op of boven de benchmark.*

Pantarijn heeft voorjaar 2020 de tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd, tijdens de intelligente lock-down.

leerlingen

Niet alle onderwijsniveaus geven een betrouwbaar beeld, met name de mavo op de locaties MHV en Kesteren en havo op de locatie MHV. Leerlingen PrO hebben niet deelgenomen aan dit onderzoek.

In de bestuursrapportage van Vensters voor verantwoording staan de thema's uitdaging voor alle leerlingen, brede vorming en eigentijds onderwijs:

Hoe tevreden zijn de leerlingen per school, per onderwijssoort binnen uw bestuur met betrekking tot de thema's in 2019-2020?

School		Thema 1: Uitdaging voor alle leerlingen	Thema 3: Brede vorming	Thema 2: Eigentijds onderwijs
Landelijk gemiddelde	vmbo-b	6,6	6,0	6,5
	vmbo-k	6,4	5,8	6,5
	vmbo-(g)t	6,4	5,8	6,5
	havo	6,3	5,7	6,6
	vwo	6,6	5,9	6,8
RSG Pantarijn locatie Kesteren 16YV-004	vmbo-k	7,0	6,8	6,9
	vmbo-(g)t	5,9	6,1	5,6
	havo	6,9	6,4	6,4
RSG Pantarijn locatie MHV 16YV-000	vmbo-(g)t	5,0	4,9	5,7
	havo	6,4	6,2	6,3
	vwo	5,8	6,2	5,9
RSG Pantarijn locatie Rhenen 16YV-002	vmbo-k	6,6	6,6	6,4
	vmbo-(g)t	6,7	6,3	6,6
RSG Pantarijn Vmbo-PrO 16YV-001	vmbo-b	7,1	7,1	7,7
	vmbo-k	6,5	6,5	6,9

Legenda percentielscore

- Percentielscore 75 of hoger (25% best presterende scholen)
- Percentielscore tussen 25 en 75
- Percentielscore 25 of lager (25% slechtst presterende scholen)
- Percentielscore (nog) niet bepaald
- Landelijk gemiddelde

Ouders

Op bovenstaande thema's scoren de ouders Rhenen op of boven benchmark, de ouders van MHV onder benchmark, de ouders VMBO op of boven benchmark, de ouders voor 'uitdagend onderwijs' boven benchmark, 'eigentijdse voorzieningen' onder benchmark en 'brede vorming' op de benchmark. Ouders Kesteren scoren veelal boven de benchmark op de drie thema's.

Programmalijn 2: Ontwikkeling van de leerling	
Ambitie 2. Leerlingen ontwikkelen hun eigen talenten, doordat Pantarijn uitdagend onderwijs biedt waarbij naast het verwerven van kennis, socialisatie en persoonsvorming centraal staan	
Criteria (merkbaar en of meetbaar verschil in 2024 t.o.v. 2019)	
2.1	<i>Het onderwijs in het kader van talentontwikkeling is herkenbaar opgenomen in het curriculum.</i> In 2020 mede door de pandemie geen zichtbare verbetering t.o.v. 2019.
2.2	<i>Het aantal leerlingen dat aangeeft uitgedaagd te worden, ligt boven het landelijk gemiddelde. Elke locatie van Pantarijn heeft scores op de desbetreffende vragen van de tevredenheidsonderzoeken van leerlingen en ouders op of boven de benchmark.</i> Zie criterium 1.6
2.3	<i>Leerlingen krijgen en nemen meer verantwoordelijkheid voor hun leerproces. Het aantal leerlingen dat aangeeft uitgedaagd te willen worden om extra vakken te volgen, vakken versneld af te sluiten, vakken op een hoger niveau af te sluiten of extra activiteiten uit te voeren, groeit per jaar.</i> Schooljaar 2019/2020 zijn er 14 MHV-leerlingen die een vak op een hoger niveau volgden. Er waren 9 leerlingen die vroegtijdig examen deden. Mede door de pandemie is er dit schooljaar eerder sprake van het wegwerken van achterstanden dan van versnellers. Dit schooljaar volgen 15 leerlingen van de locatie MHV vakken op een hoger niveau en zijn er 6 leerlingen die een vak eerder afgesloten hebben. Binnen het VMBO is er één leerling die een extra vak volgt, er zijn geen versnellers dan wel leerlingen die een vak op een hoger niveau volgen. In Kesteren zijn er 3 leerlingen die een vak op een hoger niveau volgen.
2.4	<i>Leerlingen krijgen persoonlijke begeleiding van de docent en mentor en feedback waarin reflectie op het proces centraal staat. Ouders worden daar bij betrokken.</i> In 2020 mede door de pandemie geen effort ingezet op verbetering t.o.v. 2019. Er is echter subsidie ontvangen voor het wegwerken van mogelijke onderwijsafstanden die leerlingen opgelopen (kunnen) hebben door de intelligente lock-down. Bij alle locaties is hier extra effort op ingezet, om ervoor te zorgen dat achterstanden weggewerkt worden en niet (verder) toenemen. De oudergesprekken vinden nu online plaats, in aanwezigheid van leerlingen.
2.5	<i>Leerlingen en ouders zijn tevreden over de activiteiten die de school organiseert in het kader van persoonsvorming.</i> In 2020 mede door de pandemie geen zichtbare verbetering t.o.v. 2019.
2.6	<i>Het onderwijs in het kader van maatschappelijke bewustwording of socialisatie is herkenbaar opgenomen in het curriculum.</i> Pantarijn heeft een visie op burgerschapsonderwijs najaar 2020 vastgesteld. Alle locaties hebben in 2020 een actueel uitvoeringsplan behorende bij de visie opgesteld.
2.7	<i>Het aantal leerlingen dat opdrachten uitvoert in (opdracht van) externe partijen groeit jaarlijks.</i> In 2020 mede door de pandemie geen zichtbare verbetering t.o.v. 2019.
2.8	<i>Elke leerling van Pantarijn ontvangt naast het diploma (kwalificatie) een plusdocument (socialisatie en persoonsvorming). Elke leerling beschrijft in zijn plusdocument de persoonlijke ontwikkeling die hij doormaakt.</i> Elke locatie heeft een plusdocument uitgereikt. Alleen binnen de locatie VMBO is dit, door technische omstandigheden, nog niet gerealiseerd.

Programmalijn 3: Professionele ontwikkeling van medewerkers	
Ambitie 3. Onze medewerkers zijn verantwoordelijk voor hun professionele (door)ontwikkeling	
Criteria (merkbaar en of meetbaar verschil in 2024 t.o.v. 2019)	
3.1	<i>Elke medewerker heeft jaarlijks een groeigesprek. In het groeigesprek zijn onderwijskundige- en/of organisatiedoelen gekoppeld aan persoonlijke ontwikkeling; dit is zichtbaar in alle gespreksverslagen.</i> In schooljaar 2020/2021 is een pilot in gang gezet om het HR gesprek op een andere manier vorm te geven. Namelijk meer gericht op persoonlijke ontwikkeling, waarbij inzetbaarheid ook een belangrijk thema is. De LD-ers hebben informatie over het aantal HR gesprekken dat dit (school)jaar reeds is gevoerd.
3.2	<i>De professionele ruimte is ingebed: beslisruimte en eigen regie op individueel én collectief niveau (als lid van een team) zijn vanzelfsprekend. Het effect van het gebruik van professionele ruimte leidt zichtbaar tot leren en verantwoorden. Uit tevredenheidsmetingen blijkt dat personeelsleden voldoende ruimte krijgen én kunnen benutten voor hun persoonlijke ontwikkeling.</i> Sinds het instellen van de coördinatoren binnen het VMBO/PrO en de verduidelijking van de LC-taken zien we hier een positieve verschuiving. Bij de locaties Rhenen/Kesteren is bij het laatste medewerkertevredenheidsonderzoek het punt 'leren en ontwikkeling met een 7+ beoordeeld. Docenten ervaren dus eigen beslisruimte. Bij MHV zijn de rollen taken en verantwoordelijkheden verdeling tussen teams en secties aan het verschuiven. Dat draagt bij aan het eigenaarschap van collega's voor de verbeteringen van het onderwijs zowel op didactisch als op pedagogisch vlak. Bij beleidsveranderingen in Corona-tijd hebben we veelvuldig alle verschillende gremia van medewerkers geraadpleegd voor advies of beslisruimte gegeven. Ook dat zou hebben kunnen bijdragen aan een verhoogd gevoel van eigenaarschap bij de collega's. Alles wordt ingegeven door de zoektocht naar een weg om collega's ruimte te geven waar ze dat ook verlangen.
3.3	<i>De opleidingsschool verzorgt een inwerk- en begeleidingsprogramma voor startend personeel. Startend personeel geeft in metingen aan dat dit programma goed en effectief is.</i> De opleidingsschool voldoet aan het keurmerk van de hogeschool Utrecht en is druk bezig met het voorbereiden om dit keurmerk te verlengen daar de huidige looptijd afloopt. Startende collegae (docenten en studenten) volgen in hun jaar van starten een programma om hun start bij Pantarijn zo soepel mogelijk te laten verlopen. Dat houdt in dat ze 10 bijeenkomsten bijwonen (1 startbijeenkomst voor aanvang van de start van de school en 9 maandelijkse bijeenkomsten waarbij intervisie, de 6 rollen van de docent, klassenmanagement, zelfontwikkeling en andere onderwerpen aan de orde komen). Startend personeel is positief over dit programma. Naast deze bijeenkomsten krijgt iedere nieuwe docent een coach aangewezen. Studenten worden begeleid door een bevoegde WB-er en de begeleider van het instituut.
3.4	<i>Elke docent krijgt jaarlijks minimaal één lesbezoek van zijn/haar leidinggevende en minimaal één lesbezoek van een collega vakdocent.</i> Voor de leidinggevendenden binnen de locatie VMBO/PrO is dit ingeregeld. Vakcollega's bezoeken soms via intervisie een les van elkaar, maar voor de rest niet. Bij de locaties Rhenen/Kesteren is lesbezoek steeds gebruikelijker. Nadruk ligt op de nieuwe collega's. ELOO, een tool om snel een les gestructureerd te bekijken, wordt ingezet. Binnen de locatie MHV zijn lesbezoeken gebruikelijk.

3.5	<i>Medewerkers hebben plezier in hun werk en ervaren een gezonde werkdruk. Dit wordt periodiek gemeten in het tevredenheidsonderzoek. De scores op de betreffende vragen zijn voldoende en blijven niet achter bij de benchmark.</i> De scores liggen boven de benchmark bij de locaties VMBO/PrO en Rhenen/Kesteren, wat betekent dat er een sprake is van minder werkdruk in relatie tot de benchmark. Ook komt dit onderwerp terug in het ontwikkelingsgesprek, "Het huis van de Toekomst" waar nu een pilot van draait.
3.6	<i>Docenten zijn bevoegd voor of volgen een opleiding om de juiste bevoegdheid te halen.</i> De meeste docenten hebben een onderwijsbevoegdheid voor het VO. Docenten die nog geen enkele onderwijsbevoegdheid hebben voor het VO krijgen de gelegenheid om een bevoegdheid te halen. Indien zij de bevoegdheid niet binnen de gestelde termijn behalen wordt het dienstverband niet voortgezet.
3.7	<i>Het personeel voelt ruimte om uitdagend onderwijs verder te ontwikkelen en vertoont in toenemende mate daarbij een ondernemende houding.</i> Medewerkers worden actief betrokken bij de ontwikkeling van onderwijs dat recht doet aan de Pantarijnstrategie (bijvoorbeeld vernieuwingen binnen de beroepsgerichte programma's, innovatielab, vernieuwen vwoXtra). Collega's pakken dit ook op.

Programmalijn 4: Professionele organisatie

Ambitie 4. De basis op orde

Criteria (merkbaar en of meetbaar verschil in 2024 t.o.v. 2019)

4.1	<i>Pantarijn beschikt over een integraal kwaliteitszorgstelsel. Het oordeel van de Onderwijsinspectie op de standaard Kwaliteitszorg is voldoende.</i> Het stelsel van kwaliteitszorg dat gehanteerd wordt binnen Pantarijn is in 2020 beschreven en verder uitgewerkt en aangepast.
4.2	<i>De interne en externe communicatie van Pantarijn is goed en ondersteunt de ambities van Pantarijn.</i> Er is in 2020 veel ingezet op communicatie. De corona pandemie verlangde een snelle en zeer regelmatige communicatie met ouders, leerlingen, medewerkers en andere stakeholders. Het afgelopen jaar is vaak waardering uitgesproken door de verschillende stakeholders voor de snelle en accurate communicatie. In 2020 is onder leiding van een jongeren communicatie bureau een nieuwe huisstijl en een nieuw logo ontworpen voor Pantarijn. Eind oktober is deze uitgerold. Naast een Pantarijn breed logo en kleur hebben ook alle locaties een eigen gezicht met eigen logo en huisstijl kleur. De corona pandemie heeft ook zijn effect op voorlichtingsactiviteiten. Daarom is vanaf oktober 2020 ingezet op online voorlichting. Er zijn voor alle locaties voorlichtingsfilmpjes ontwikkeld en er is een nieuwe website in ontwikkeling voor de online voorlichting aan leerlingen en ouders van groep 7 en 8 van het PO. De scholenmarkt van november en ook de open dag zullen dit schooljaar volledig online plaatsvinden. De communicatiemedewerker heeft haar baan opgezegd per 1 nov. 2020. Er is momenteel een interim communicatiemedewerker ingehuurd. Onderdeel van de werkzaamheden is het nagaan wat een goede structuur is voor Pantarijn om communicatie vorm te geven. De locatie MHV heeft een medewerker in dienst die ook communicatie in portefeuille heeft. Communicatie wordt beter beoordeeld in de tevredenheidsonderzoeken voor deze locatie.

	Office 365, m.n. Teams wordt intensief gebruikt door medewerkers en leerlingen. Ruim 500 Teams zijn inmiddels aangemaakt, de Corona crisis heeft de groei versterkt. Medewerkers beschikken met Teams over goede mogelijkheden om gegevens zodanig op te slaan dat deze thuis even makkelijk als op school benaderd kunnen worden. Het intranet is opnieuw opgebouwd met 'Modern Sites' van Office365 waarmee een uitstekende nieuws module in gebruik is genomen waarmee de medewerk adequaat geïnformeerd kunnen worden.
4.3	<i>Pantarijn is financieel gezond en de financiële reserves worden gedeeltelijk ingezet voor onderwijsvernieuwing.</i> De vereenvoudiging van de bekostiging Voortgezet onderwijs wordt op 1 januari 2022 ingevoerd. Om dit proces in goede banen te leiden, is medio september gestart met de verkenningen van de nieuwe systematiek in samenhang met de discussie over de interne Pantarijn toedelingssystematiek. Het doel is de resultaten hiervan te gebruiken voor de formatiebrief 2022 (in maart 2021). Om geen negatieve rente te betalen over het eigen vermogen zijn in 2020 de voorbereidingen getroffen om per 7-1-2021 over te gaan op schatkistbankieren. Pantarijn heeft een brief van de Onderwijsinspectie ontvangen. Pantarijn zit boven de signaleringswaarde qua eigen vermogen. Vooralsnog heeft dat geen gevolgen. (zie begroting 2021). Ook in 2020 is € 250.000 beschikbaar gesteld uit de reserve voor onderwijsvernieuwingen.
4.4	<i>HR ondersteunt de professionele ontwikkeling van de medewerker in combinatie met de gewenste onderwijsontwikkeling en in combinatie met duurzame inzetbaarheid en vitaliteit in de vorm van beleid en digitale platforms.</i> HR heeft in 2020 in samenwerking met een werkgroep diverse initiatieven genomen om de duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van medewerkers te bevorderen. De basis hiervoor is het beleid duurzame inzetbaarheid en vitaliteit dat hieraan ten grondslag ligt.
4.5	<i>Het ziekteverzuim van Pantarijn ligt onder het landelijk gemiddelde in het VO.</i> Het landelijk gemiddeld is in 2019 voor Onderwijzend Personeel 5,6% en Onderwijs Ondersteunend Personeel 5,9% (bron VOION ziekteverzuimonderzoek 2019). Het ziekteverzuimpercentage van Pantarijn over 2020 is 5,55% en ligt daarmee onder het landelijk gemiddelde van 2019 in de sector. Landelijke cijfers over 2020 komen in oktober 2021 pas beschikbaar.
4.6	<i>Op verschillende gebieden, van onderwijsontwikkeling tot bedrijfsvoering, gaat Pantarijn samenwerken met VO scholen uit de regio. De voordelen van zo'n samenwerking zijn divers, van gezamenlijke inkoop tot het delen van kennis en mogelijkheden tot carrièreontwikkeling.</i> Pantarijn is lid geworden van stichting SIVON, die adviseert en faciliteert op het terrein van inkoop en kennisdeling voor scholen. Pantarijn is ook aangesloten bij het initiatief van SIVON om met vele besturen de krachten te bundelen om de buitensporige prijsverhoging van Magister aan te vechten. Samen met Pallas Athene en Marnix is een Functionaris Gegevensbescherming ingehuurd en is er periodiek en incidenteel uitwisseling van kennis op het terrein van ICT. Er is een regionaal netwerk van VO-scholen vormgegeven, Morene. Binnen dit netwerk is en wordt onder andere uitgewisseld op onderwijsontwikkeling (o.a. examinering) maar ook op HR-thema's (bijvoorbeeld HR-beleid/regelingen en arbeidsmarkt). Op dit moment wordt onderzocht of er voordelen zijn om nauwer samen te werken op het gebied van bedrijfsvoering.

Programmalijn 4: Professionele organisatie	
Ambitie 5. De fysieke en digitale leeromgeving is zo ingericht dat het leren van de leerling optimaal gefaciliteerd wordt	
<i>Criteria (merkbaar en of meetbaar verschil in 2024 t.o.v. 2019)</i>	
5.1	<i>Leerlingen en ouders geven aan tevreden te zijn over de ICT-voorzieningen in de school. Elke locatie van Pantarijn heeft scores op de desbetreffende vragen van de tevredenheidsonderzoeken van leerlingen op of boven de benchmark.</i> De benchmark is een score van 3,5 voor schooljaar 2019-2020. Pantarijn scoort 3,3. Er is een stijgende lijn waarneembaar binnen Pantarijn.
5.2	<i>Docenten geven aan bij de mogelijkheden van het inzetten van ICT veel ruimte te ervaren om uitdagend onderwijs te geven. Elke locatie van Pantarijn heeft scores op de desbetreffende vragen van de tevredenheidsonderzoeken van medewerkers op of boven de benchmark.</i> Mede door de lock-down zijn de mogelijkheden van ICT zichtbaarder geworden bij medewerkers. Tegelijkertijd is men geconfronteerd met diverse nieuwe ICT-technieken en middelen die docenten zich snel eigen moesten zien te maken. Dat werkt stress verhogend.
5.3	<i>De digitale leeromgeving faciliteert leerlingen bij het volgen van individuele leerroutes en de mogelijkheid regie te nemen op het onderwijsleerproces.</i> Mede dankzij de lock-down wordt de digitale leeromgeving bij diverse vakken meer en beter benut. Het verder uitbouwen en bestendigen verdient aandacht.
5.4	<i>De ontwikkeling van de leerling kan digitaal goed worden gevolgd, ook niet-cijfermatig, door docenten, ouders en ook leerlingen zelf.</i> Zie 5.2 en 5.3
5.5	<i>De onderwijslokalen en overige ruimtes, kamers, zalen en gangen dienen qua ruimte en inrichting optimaal plaats te bieden aan de groeiende diversiteit aan leer- en werkmethoden.</i> De door locaties gevraagde aanpassingen aan de fysieke ruimte om de groeiende diversiteit aan leer- en werkmethodes van de locaties beter te faciliteren zijn grotendeels gehonoreerd. Met name voor de locatie MHV geldt dat verzoeken zijn blijven liggen. Er is een onderliggend beleid om bij iedere aanpassing in de ruimte maximale flexibiliteit qua gebruik te realiseren.
5.6	<i>Medewerkers zijn bekwaam in het toepassen e-didactiek en ICT vaardigheden. Kennis en vaardigheden zijn op het gebied van digitalisering up-to-date.</i> De inzet van e-coaches heeft merkbaar verbetering gebracht in de vaardigheden van de medewerkers. Het is gebleken dat de e-coaches onmisbaar zijn in het onderwijsproces, zij zijn snel en efficiënt inzetbaar als een docenten problemen ondervinden bij het geven van online lessen en het voorbereiden daarvan. De pandemie heeft het gebruik van digitale middelen enorm vergroot. Dat heeft een merkbaar bevorderlijk effect op de vaardigheden van de medewerkers. Tegelijk worden daardoor hogere eisen gesteld aan die vaardigheden. Dat heeft intern de noodzaak helder gemaakt om actief te blijven sturen op ontwikkelen van die competenties. Verschillende middelen (e-learning, gesprekscyclus, e-coaches) worden momenteel ingezet om de ICT vaardigheden van de medewerkers te vergroten.

Programmalijn 5: Interne en externe samenwerking	
Ambitie 6. Locatie overstijgend uitdagend onderwijs door samenwerking	
Criteria (merkbaar en of meetbaar verschil in 2024 t.o.v. 2019)	
6.1	<i>De samenwerking tussen de verschillende locaties van Pantarijn leidt tot een nieuw en passend praktijkgericht onderwijsaanbod voor leerlingen.</i> In 2020 mede door de pandemie geen zichtbare verbetering t.o.v. 2019.
6.2	<i>De samenwerking tussen de verschillende locaties van Pantarijn leidt tot nieuwe onderwijsvormen voor leerlingen.</i> In 2020 mede door de pandemie geen zichtbare verbetering t.o.v. 2019.

Programmalijn 5: Interne en externe samenwerking	
Ambitie 7. Samenwerking met PO, MBO, HBO en Universiteit	
Criteria (merkbaar en of meetbaar verschil in 2024 t.o.v. 2019)	
7.1	<i>De samenwerking in de regio krijgt vorm via een doorgaande leerlijn vanuit het basisonderwijs en een goede aansluiting op het vervolgonderwijs.</i> In samenwerking met het PO in Wageningen is 10-14 onderwijs met ingang van schooljaar 2020-2021 van start gegaan voor een pilot van 2 jaar. De eerste instroom betreft 6 PO leerlingen en 8 VO leerlingen. Alle locaties zijn bezig met het verkennen en vormgeven van samenwerking. Zo heeft de locatie Kesteren een samenwerking met Helicon en VLC ten aanzien van LOB (bedrijfsbezoeken). Er wordt deelgenomen aan de werkgroep hoogbegaafdheid van het SWV. Daarnaast zijn er werkgroepen opgestart om vwoXtra te vernieuwen en wordt er een nieuwe werkgroep 'excellente leerlijn' geformeerd. Er zijn bestuurlijke verkennende gesprekken geweest met COG, Rijn-IJssel en met Rivor over doorgaande leerlijnen met het MBO. Verschillende mogelijkheden zijn in beeld gebracht.
7.2	<i>Door samenwerking in de regio met instellingen en bedrijfsleven stijgt het aantal leerlingen dat opdrachten uitvoert in (opdracht van) andere instellingen en bedrijven.</i> Het stagebureau van het PrO wordt nu ook ingezet voor het regelen van stages voor VMBO leerlingen in Wageningen.
7.3	<i>De samenwerking in de regio leidt tot een passend aanbod en passend onderwijs voor leerlingen.</i> In de wet Passend Onderwijs staat een uitgebreide omschrijving van het doel van het SWV. "Het SWV stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren en wel zodanig dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen." Het SWV Gelderse Vallei voorziet in een aantal bovenschoolse arrangementen. Deze arrangementen zijn bedoeld voor leerlingen die (tijdelijk) niet in de reguliere setting terecht kunnen of die binnen de reguliere setting kunnen blijven met extra inzet vanuit het SWV GV binnen de scholen. Het SWV GV kent de volgende arrangementen: • Comma: een onderwijs-zorgarrangement voor leerlingen met internaliserende gedragsproblematiek. Comma is gestart in het schooljaar 2018-2019. Toen stroomden 16 leerlingen in, met een gemiddelde verblijfsduur van 20 weken. In 2019-2020 stroomden 13 leerlingen in (gemiddelde verblijfsduur 27 weken – trajecten verlengd i.v.m. Corona).

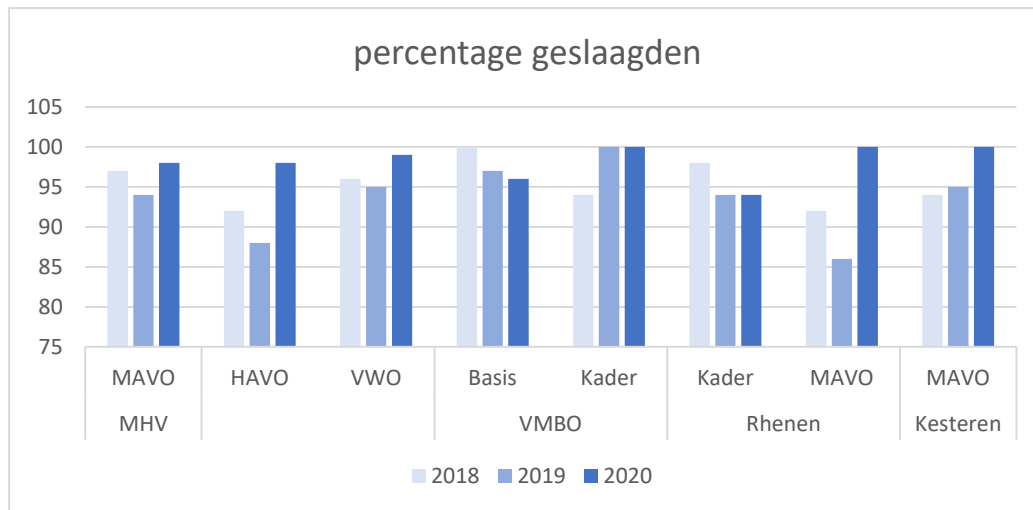
- Doorstart: een onderwijs-zorgarrangement voor leerlingen waarvoor het Doorstartteam invliegt binnen de school of in uitzonderlijke gevallen een tijdelijke plaatsing bij Overstag, de bovenschoolse voorziening van het SWV Barneveld-Veenendaal. In het schooljaar 2018-2019 zijn 12 leerlingen gestart, gemiddelde duur 8 weken. Het schooljaar 2019-2020 zijn 22 leerlingen gestart, gemiddelde duur 22 weken. De reden voor de toename van de gemiddelde duur is dat vanaf 1 augustus 2019 de aanpak is veranderd. Voor die tijd gingen de leerlingen naar de voorziening, daarna kwam het Doorstartteam op de school van de leerling.
- Overstaparrangementen: overgang speciaal naar regulier.
- Maatwerkoplossingen voor (dreigende) thuiszitters om hen te ondersteunen bij hun terugkeer naar school.

Het samenwerkingsverband Rivierenland kent één bovenschoolse voorziening, zijnde het Ondersteuningscentrum SWV Rivierenland. Het Ondersteuningscentrum van het Samenwerkingsverband Rivierenland neemt een belangrijke plaats in binnen de ondersteuningsstructuur van het SWV. De volgende voorzieningen zijn hieronder gebracht.

- Multidisciplinair overleg: Het is belangrijk dat docenten, leerlingen en ouders zo snel mogelijk worden geholpen om zo te voorkomen dat leerlingen vastlopen in hun onderwijsproces. Scholen kunnen wekelijks om raad en advies vragen bij het multidisciplinair overleg van het samenwerkingsverband. De volgende disciplines zijn hierbij aanwezig: coördinator OPDC, orthopedagoog, psycholoog, docent OPDC.
- OPDC (Orthopedagogisch didactisch centrum): Het OPDC van SWV Rivierland heeft een externe, kleine klas waarin de leerlingen onderwijs ontvangen. Daarnaast wordt er intensieve begeleiding geboden en is er veel aandacht voor de sociale-emotionele ontwikkeling. Er werken hier docenten en gedragsdeskundigen. De leerlingen kunnen hier maximaal 12 weken verblijven waarna ze weer terugkeren de school van herkomst of een andere onderwijsinstelling
- Onderzoekscentrum: Bij leerlingen die geplaatst zijn in het Ondersteuningscentrum kan onderzoek worden gedaan naar oorzaken van probleemgedrag en naar mogelijke oplossingen aansluitend bij het profiel van de leerling. Daarnaast kunnen VO-scholen binnen het SWV een psychologisch onderzoek aanvragen voor leerlingen die vastlopen of dreigen vast te lopen in het onderwijsproces. Ook kunnen de VO-scholen bij het onderzoekscentrum terecht voor de uitstroomtoetsen PO.
- Thuiszitters: Scholen, leerplichtambtenaren en het SWV werken intensief samen om te voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten. Er is hierover structureel contact met elkaar. Als er sprake is van (dreigend) thuiszitten, kan de leerling door de school, ouders of leerplichtambtenaar worden aangemeld bij het Samenwerkingsverband.

2.2 Evaluatie Opbrengsten 2020

In onderstaande grafiek staat per locatie per onderwijsniveau het aantal geslaagden over de afgelopen 3 jaren.

In onderstaande tabel staan de opbrengsten van het onderwijs aan de hand van de inspectie-indicatoren. De onderwijspositie ten opzichte van het basisschooladvies geeft het percentage leerlingen weer dat in leerjaar 3 op het onderwijsniveau zit dat overeenkomt met het basisschooladvies. De onderbouwsnelheid geeft het percentage leerlingen weer dat onvertraagd overgegaan is van leerjaar 1 naar leerjaar 2 en van leerjaar 2 naar leerjaar 3. De bovenbouwsnelheid geeft het percentage onvertraagde studievoortgang aan vanaf leerjaar 3.

Hieronder staan de driejaargemiddelden (bron: opbrengstenoverzicht 2020 - Magister).

tabel 2.1: opbrengstenoverzicht 2020

onderwijspositie tov basisschooladvies

	resultaat	norm
MHV	11,57%	-0,55%
VMBO	25,87%	-12,10%
Rhenen	44,07%	-10,05%
Kesteren	34,07%	-7,00%

onderbouwsnelheid

resultaat	norm
98,11%	95,43%
97,64%	95,20%
99,64%	95,20%
98,27%	95,40%

bovenbouwsucces

	Resultaat	norm
MHV - theoretische leerweg	91,31%	86,63%
MHV - havo	87,89%	81,48%
MHV - vwo	92,98%	81,73%
VMBO – basisberoepsgerichte leerweg	95,26%	87,21%
VMBO – kaderberoepsgerichte leerweg	95,47%	86,44%
Rhenen – kaderberoepsgerichte leerweg	88,66%	86,41%
Rhenen – theoretische leerweg	92,34%	86,89%
Kesteren – theoretische leerweg	94,26%	86,82%

2.3 Evaluatie naleving code 'Goed Onderwijsbestuur VO'

De code 'Goed Onderwijsbestuur VO' is van toepassing op de leden van de VO-raad (https://www.vo-raad.nl/system/downloads/attachments/000/000/003/original/Code_Goed_Onderwijsbestuur_VO_2019_0701.pdf?1561974995). Pantarijn is lid van deze sectororganisatie. Alle elementen die genoemd zijn in deze code worden nageleefd door Pantarijn.

Eind 2020 heeft de gemeente Wageningen ingestemd met het aanpassen van de stichtingsstatuten om ook te kunnen voldoen aan de eis van de code goed onderwijsbestuur VO rondom de zittingsduur van leden van de raad van toezicht (van 9 naar 8 jaar). Het aanpassen van de stichtingsstatuten is de laatste stap die gezet moet worden om volledig te voldoen aan de code.

2.4 Evaluatie horizontale verantwoording

In 2020 waren er zeven MR-vergaderingen, waarbij overleg plaatsvond tussen MR en bestuurder. In totaal heeft de MR in 2020 advies uitgebracht over vier voorgenomen bestuursbesluiten. Voor 8 voorgenomen bestuursbesluiten heeft het Bestuur de MR om instemming gevraagd. 7 voorgenomen besluiten zijn van een positief advies voorzien, één voorgenomen besluit is verworpen (ketenregeling tijdelijke contracten).

Een advies wordt altijd door de gehele MR uitgebracht. Instemming wordt, afhankelijk van het onderwerp, gegeven door de gehele MR of door één of twee van de in totaal drie geledingen.

De MR publiceert een jaarverslag in schooljaren. Dit is te downloaden vanaf de website onder Pantarijn > downloads

2.5 Evaluatie personeelsbeleid 2020

Het jaar 2020 heeft in het teken gestaan van Covid-19. De gevolgen hiervan zijn van invloed geweest op ons personeel. Het heeft veel gevraagd van de flexibiliteit en aanpassingsvermogen van onze medewerkers. In versneld tempo is afstandsonderwijs vorm gegeven. En hebben medewerkers op afstand het werk voortgezet. Daarbij is in de loop van 2020 extra externe inhuur geweest om op maat leerachterstanden in te lopen.

Covid-19 is enigszins van invloed geweest op het verzuimpercentage. Daarnaast is het van invloed geweest op het welbevinden van medewerkers. Welk effect de psychische impact zal hebben op langere termijn is nog onbekend.

Daarnaast is per 1 januari 2020 de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) in werking getreden. Als gevolg daarvan is de publiekrechtelijke aanstelling van medewerkers omgezet naar een arbeidsovereenkomst en is de ketenregeling van toepassing geworden met een tijdelijke ruimere overgangsregeling voor het openbaar voortgezet onderwijs.

Als gevolg van de WNRA is ook de route bij ontslag gewijzigd, de rechtsgang voor geschillen gewijzigd en is de transitievergoeding van toepassing geworden.

Gelet op de arbeidsmarkt hebben de meeste ex-medewerkers snel een nieuwe baan. Zo nodig is gekozen voor maatwerk (bv. inschakelen outplacementbureau).

Hieronder is het personeelsbestand van 2020 (eind) beschreven.

Onderstaande cijfers zijn inclusief de voormalige bapo-regeling en exclusief vervangingen.

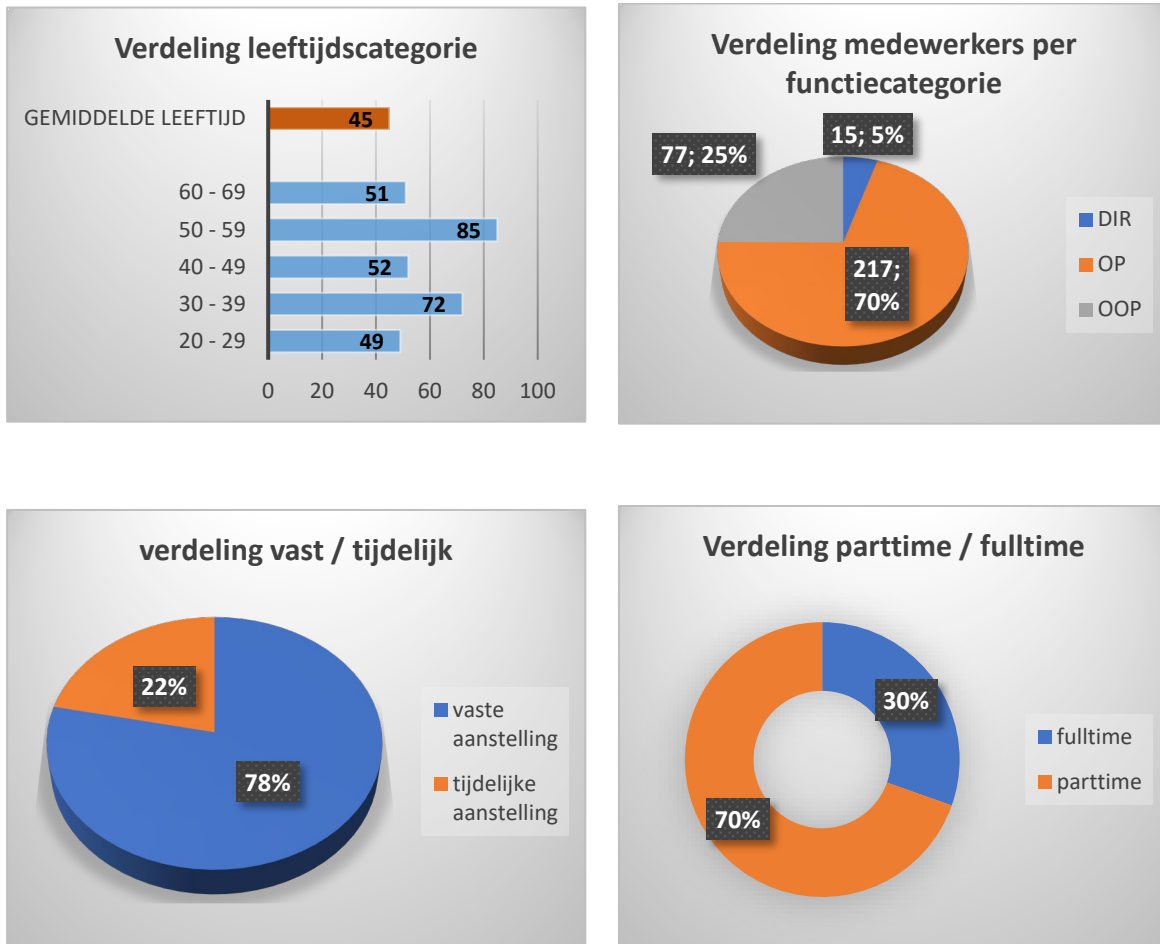

tabel 2.2: personele bezetting in FTE per 31 december

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal	232,4	230,3	234,6	239,4	237,6

In onderstaande tabellen staan de absolute aantallen van de leeftijdsopbouw eind 2020, de verdeling per functiecategorie, verdeling vast/tijdelijk personeel en verdeling parttime/fulltime binnen Pantarijn.

tabel 2.3: opbouw personeelsbestand binnen Pantarijn

Het totaal aantal medewerkers is in 2020 iets afgenomen ten opzichte van 2019, namelijk van 312 naar 309.

De gemiddelde leeftijd is onveranderd. Met name omdat de groep medewerkers van 60 jaar en ouder met 7% is afgenomen.

In de verhouding vaste en tijdelijke formatie en parttime en fulltime formatie zijn er vrijwel geen wijzigingen ten opzichte van vorig jaar.

In- en uit dienst getreden medewerkers**tabel 2.4: aantal in dienst getreden medewerkers**

Aantal	Soort dienstverband
8	in reguliere vacatures
1	onbevoegd
21	voorziening in een tijdelijke vacature
15	vervangingsvacatures
45	totaal

Het totaal aantal in dienst getreden medewerkers is in 2020 iets afgenomen ten opzichte van 2019: 45 ten opzichte van 53.

Enerzijds was het aantal in dienst getreden medewerkers in 2019 relatief hoog. Daarnaast is er sprake van enige daling van de leerlingaantallen, wat ook gevolgen heeft voor de formatie.

tabel 2.5: aantal uit dienst getreden medewerkers

Aantal	Reden beëindiging dienstverband
3	einde vervanging
6	(flex-)pensioen
17	einde tijdelijke aanstelling
3	arbeidsongeschiktheid
16	opzegging medewerker
2	wederzijds goedvinden
47	totaal

Het aantal uit dienst getreden medewerkers is in 2020 iets toegenomen ten opzichte van 2019: 47 ten opzichte van 44. Er is vooral een toename in het aantal tijdelijke dienstverbanden dat beëindigd is.

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage bedroeg in 2020 5,55%, een stijging ten opzichte van 2019 (5,2%). De meldingsfrequentie bedroeg 1,15; ook dit is hoger dan de meldingsfrequentie van 2019 (0,95). De landelijke cijfers en percentages over 2020 voor de sector VO zijn nog niet bekend. In 2019 was het verzuimpercentage bij Pantarijn lager dan het landelijk gemiddelde.

Funciemix

Realisatie in %	Totaal aantal FTE	LB	LC	LD
Oude streefcijfers OCW		48,4%	28,1%	23,4%
2019 totaal	175,2	58,28%	23,51%	18,21%
2019 excl. tijdelijke formatie	141,83	49,96%	27,69%	22,23%
2020 totaal	172,3	58,9%	23,2%	17,9%
2020 excl. tijdelijke formatie	137,4	50,3%	28%	21,7%

De funciemix biedt mogelijkheden voor loopbaanontwikkeling van docenten. In het verleden zijn hier streefcijfers voor opgesteld vanuit OCW (2009). Het is vanaf ingang CAO 2018/2019 aan de scholen zelf om afspraken te maken met de (P)MR over de funciemixpercentages als onderdeel van het formatieplan. Boven genoemde percentages zijn dan ook een optelsom van de LB, LC en LD formatie van alle locaties.

Wanneer we uitgaan van de vaste formatie is het resultaat van deze optelsom dat Pantarijn redelijk dicht in de buurt komt van de oude streefcijfers OCW.

Bij vacatures wordt meestal gekozen om de opvolging in LB-functies te doen, ongeacht of de vertrekkende medewerker een LC- of een LD-functie had. De ruimte aan LC en LD functies is verder afhankelijk van het formatieplan per locatie.

De totale formatie aan LB, LC en LD functies is in 2020 licht gedaald ten opzichte van 2019. Dit heeft te maken met een leerlingendaling van één van de locaties. We verwachten in 2021 geen grote wijzigingen in het leerlingenaantal en daarmee ook niet in de formatie. De formatie zal wellicht iets stijgen in verband met incidentele gelden die beschikbaar worden gesteld als gevolg van leerachterstanden.

2.6 Klachten in 2020

Het uitgangspunt van Pantarijn is dat klachten in eerste instantie op de locatie worden opgelost.

In dit verslag komen de klachten aan bod waarbij het niet gelukt is de klacht op de locatie op te lossen. In 2020 zijn er geen bezwaarschriften of klachten bij de bestuurder ingediend. Er is één melding gedaan bij de externe vertrouwenspersoon voor medewerkers en één melding bij de externe vertrouwenspersoon voor leerlingen en ouders. In één casus heeft de vertrouwenspersoon de eerste opvang voor zijn rekening genomen net zoals de ondersteuning van de medewerker in een herstelgesprek. In de tweede casus is er sprake geweest van telefonische advisering richting locatiedirecteur. Daarnaast is er één verzoek ontvangen voor inzage van een leerlingendossier. Hieraan is binnen de gestelde termijn gehoor gegeven.

2.7 Ontwikkelingen in relatie tot verbonden partijen

In de jaarverslagen van de samenwerkingsverbanden is gedetailleerder verslaglegging over 2020 gedaan. Hieronder verslaglegging op hoofdlijnen.

Samenwerkingsverband Gelderse Vallei

Het primaire doel is een dekkend onderwijsaanbod waar mogelijk thuisnabij. Dit doel hangt samen met een tweede doelstelling: de ondersteuningsmogelijkheden binnen het SWV vergroten. Dit heeft twee voordelen: meer leerlingen (in het regulier voortgezet onderwijs) bedienen en voorkomen dat leerlingen langere tijd thuis zitten. De volgende ambities om deze doelstelling te bereiken staan centraal:

1. Versterken van het ondersteuningsaanbod in het regulier voortgezet onderwijs
2. Verminderen van het aantal thuiszitters en aantal voortijdig schoolverlaters
3. Meer leerlingen naar school dichtbij huis

Ontwikkeling bovenscholse aanbod

Het SWV VO Gelderse Vallei heeft in eerdere jaren verschillende bovenscholse arrangementen ontwikkeld. Doorstart) en Comma (zie 7.3 op blz 20). Daarnaast heeft het SWV VO Gelderse Vallei in 2020 stappen gezet in de ontwikkeling van het aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen, waarvoor vanuit het ministerie van OC&W een subsidie is toegekend. In 2020 zijn de scholen waarbij sprake is van een dergelijke populatie lid geworden van de werkgroep die centraal wordt aangestuurd door het SWV. In 2020 is op basis van een plan van aanpak richting gegeven aan de uitvoering van de subsidie, welke in 2021 en 2022 zal worden vervolgd.

Hoenderloo Groep

Leerlingen die van een gesloten residentiële setting (GJI Deelen) naar een open plaatsing doorstromen, worden ten onrechte toegerekend aan het samenwerkingsverband VO Gelderse Vallei. In de afgelopen jaren heeft het SWV meerdere keren bezwaar gemaakt

tegen het besluit van de beschikkingen 'zware ondersteuning personeel SWV VO' bij het ministerie van OCW. Er is nog geen structurele oplossing gevonden voor dit probleem, met als gevolg dat er financiële onzekerheden ontstaan binnen de organisatie. Het SWV sorteert voor op de financieel lastige situatie die lijkt te ontstaan.

Samenwerking met gemeenten

Door de invoering van Passend Onderwijs en de transitie van o.a. Jeugdzorg naar de gemeente is samenwerking tussen onderwijs essentieel richting inclusief onderwijs. Daartoe is o.a. het OOGO in het leven geroepen: in het op overeenstemming gericht overleg maken onderwijs en gemeente afspraken rondom Passend Onderwijs en de inzet van Jeugdzorg. Er zijn vier kernthema's: leerplicht, leerlingenvervoer, huisvesting en jeugdzorg.

In 2020 is de regionale samenwerking in de FoodValley tussen de samenwerkingsverbanden onderling (PO en VO) en tussen de samenwerkingsverbanden en desbetreffende gemeenten verder geïntensiveerd. In het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) zorgen enerzijds wethouders en hun beleidsmedewerkers Onderwijs en Jeugdhulpverlening en anderzijds de directeur(-bestuurders) van de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs voor nauwe afstemming van het beleid (en de beleidsplannen) en van de programma's en projecten die daaraan uitvoering geven. Dit wordt ambtelijk voorbereid in een Regiegroep en een Regionaal Ambtelijk Overleg.

In 2020 heeft het OOGO zich met name gericht op de voorbereiding van de schoolpilots binnen de transformatie van het sociale domein / de jeugdhulpregio FoodValley. De schoolpilots hebben als doel om de ondersteuning van jeugdhulp op de scholen preventiever in te zetten en de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp te verstevigen. In dit kader is de Jeugdhulpregio FoodValley ook inspiratieregio voor de landelijke aanpak Met Andere Ogen, waarbinnen het verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp eveneens centraal staat. De bijeenkomsten vonden plaats op 25 maart en 9 december 2020.

Samenwerkingsverband Rivierenland

Naast het gegeven dat dit samenwerkingsverband de scholen ondersteunt bij leerlingen waarvoor de basisondersteuning ontoereikend is (extra ondersteuning: 'licht', LWOO), biedt Rivierenland ook extra (externe) ondersteuning ('zwaar') richting leerlingen en docenten.

Deze externe ondersteuning wordt op de VO-scholen gegeven in de vorm van de ambulante begeleiding. De doelstelling om leerlingen met een ondersteuningsbehoefte beter *in de klas* te integreren heeft betekenis voor de invulling van de ambulante schoolbegeleiding. Er vindt een accentverschuiving plaats van individuele leerlingbegeleiding naar groeps- of systeemgerichte ondersteuning van de leerkracht in de klas. Dit moet ertoe bijdragen dat de docent zich gesteund weet en beter geëquipeerd is om individuele leerlingen met een ondersteuningsbehoefte *in de klas* te begeleiden.

Ook biedt Rivierenland arrangementen vo-vso op het vo.

Bij deze arrangementen gaat het om individuele leerlingen of groepjes van leerlingen die in de reguliere setting, maar met ondersteuning vanuit het vso, een traject kunnen volgen. Door de uitvoering van deze arrangementen betekent het dat de leerling die op het vso zit een overstap kan maken naar een vo-school en daar zijn diploma kan halen. Instel het Ondersteuningsplan is een forse daling van het aantal vso leerlingen voorzien, sterker dan vanuit demografische krimp gerechtvaardigd is. De verwachting is dat deze daling als gevolg van de coronacrisis zal stagneren. Enerzijds is er vertraging in de toeleiding van vso naar regulier vso en anderzijds stagneert de uitstroom vanuit het vso ((dagbesteding, sociale werkvoorziening, stagnatie van stageplekken vooral voor kwetsbare jongeren, enz.).

HOOFDSTUK 3:   FINANCIËEL BELEID

3.1   Jaarrekening verslagjaar 2020**tabel 3: balans per 31 december 2020**

In €		2020	2019
Activa			
1.2	Materiele vaste activa		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	1.322.230	1.377.529
1.2.2	Inventaris en apparatuur	3.115.300	2.972.037
1.2.4	In uitvoering	0	0
1.4.1	Voorraden	10.802	7.743
1.5	Vorderingen	327.584	340.932
1.7	Liquide middelen	5.293.430	4.980.938
Totaal Activa		10.069.346	9.679.179
Passiva			
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1	Algemene reserve	3.665.441	3.726.532
2.1.3	Bestemmingsreserves	3.258.113	2.977.935
	Eigen vermogen totaal	6.923.554	6.704.467
2.3.1	Personeelsvoorzieningen	561.048	414.352
2.5	Kortlopende schulden	2.584.744	2.560.360
Totaal Passiva		10.069.346	9.679.179

De balans 2020 vertoont ten opzichte van 2019 een stabiel beeld. Onder andere door het positieve exploitatieresultaat nemen de liquide middelen toe. De mutatie in het (totaal) eigen vermogen is ontstaan door de toevoeging van het exploitatieresultaat aan dit eigen vermogen.

Uit de bijgaande jaarrekening 2020 blijkt dat Pantarijn het jaar 2020 heeft afgesloten met een voordelig exploitatiesaldo van € 219.088. De goedgekeurde begroting 2020 sluit met een nadelig saldo van € 388.283.

tabel 3.2: exploitatierekening 2020

	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
In €	2020	2020	2019
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	24.345.116	22.905.134	23.415.863
3.2 Overige overheidsbijdragen en –subsidies	200.981	154.979	170.109
3.5 Overige Baten	299.728	454.773	440.795
Totale Baten	24.845.825	23.514.886	24.026.767
Lasten			
4.1 Personeelslasten	20.196.965	19.754.643	19.665.462
4.2 Afschrijvingen	774.260	807.513	776.434
4.3 Huisvestingslasten	1.192.650	1.071.908	1.072.435
4.4 Overige lasten	2.456.932	2.269.605	2.183.394
Totale Lasten	24.620.807	23.903.669	23.697.724
Saldo baten en lasten	225.018	-388.783	329.043
5. Financiële baten en lasten	-5.930	500	364
Resultaat	219.088	-388.283	329.407

Het geraamde tekort van € 388.000 bestaat hoofdzakelijk uit de volgende éénmalige uitgaven:

- Eénmalige investering in de ontwikkeling en uitwerking van het schoolplan € 250.000
- Raming kosten viering jubileum € 125.000
- Afronding implementatie nieuw salaris- en personeelsadministratiesysteem € 30.000

In het resultaat zijn ook de financiële uitkomsten van de nieuwkomers opgenomen. Dit is een bedrag van € 336.191 positief. Hiermee rekening houdend is een gecorrigeerd (negatief) resultaat 2020 van - € 117.000, hetgeen positiever dan de begroting. In 2020 hebben wij een aantal incidentele subsidies ontvangen onder andere voor Sterk Techniek Onderwijs en het terugdringen van onderwijsachterstanden als gevolg van Corona. In totaal ongeveer € 350.000. Daarnaast zijn door het anticiperen op het lager aantal leerlingen minder Fte's ingeroosterd. Deze personen zijn weer ingezet voor de invulling van de extra subsidiemaatregelen zodat er geen afname van het aantal personeelsleden/Fte heeft plaatsgevonden.

Hierna worden de hoofdoorzaken van de ontwikkeling van de exploitatie toegelicht ten opzichte van de goedgekeurde begroting.

Toelichting op de baten

Rijksbijdragen (+ € 1.439.982)

De hogere *rijksbijdragen* is met name veroorzaakt door de aanpassing van het personele gedeelte van de lumpsum (+€ 856.000). Daarnaast zijn de inkomsten van de lerarenbeurs, prestatiebox en de inkomsten vanuit het samenwerkingsverband hoger. Ook is de bekostiging voor nieuwkomers, met name door het grillig verloop van het aantal nieuwkomers, (+€ 140.000) fors hoger dan geraamd. Ook de bijdrage voor de corona-pandemie (+€ 220.000) en Sterk Techniek Onderwijs (€ 168.000) is hier verantwoord.

Overige overheidsbijdragen (€ 46.000)

De *overige overheidsbijdragen* zijn vrijwel gelijk aan de bedragen in de vastgestelde exploitatiebegroting 2020. Onder de overige overheidsbijdragen worden de pilotgelden van het samenwerkingsverband en Europese subsidies gerekend

Overige baten (-€ 155.000)

De lagere *overige baten* zijn met name veroorzaakt door minder gedetacheerd personeel, minder ontvangen VOB en lagere kantine inkomsten. Daarnaast zijn ook de baten voor Pantagora van de deelnemende basisscholen hier verantwoord.

Toelichting op de lasten

De belangrijkste oorzaken voor de ontwikkelingen van de *lasten* ten opzichte van de begroting zijn:

Personele lasten (+€ 442.000.)

- De hogere *personele lasten* zijn door de volgende (hoofd)oorzaken toegenomen:
- Vorig jaar is een nieuwe CAO (2020) afgesloten. Als gevolg daarvan is op 1 maart 2020 2,75% loonsverhoging doorgevoerd. Ook zijn diverse premies waaronder de pensioenpremie (ABP) verhoogd. Daarnaast is er aan iedere werknemer naar rato van de betrekkingssomvang in juni 2020 € 750 uitbetaald
- Met name de locatie Kesteren (+24%) heeft, om aan de lesbehoefte te voldoen, ongeveer 2,5 fte extra moeten inzetten; dit betreft in 2020 (5 maanden) een bedrag van ±€ 85.000. De rijksbijdragen worden per kalenderjaar 2021 naar boven aangepast. Over 5 maanden is er, in dit geval voor de locatie Kesteren, dus een financieel nadeel (voorfinanciering).
- Door hogere ontvangen bijdragen (zie hierboven) is extra personeel ingezet. Daartegenover zijn ter anticipatie op 2021 minder Fte's ingezet.

Afschrijvingslasten (-€ 33.000)

De *afschrijvingslasten* vallen lager uit met name veroorzaakt door uitgestelde uitlevering van device 's aan de medewerkers en investeringen bij facilitair die niet zijn uitgevoerd. (zonnepanelen, arbo uitgaven, zitplekken voor leerlingen, docentenbureaus)

Huisvestingslasten (+ € 120.000)

De *huisvestingslasten* vallen hoger uit dan de begroting met name door gestegen energie- en onderhoudskosten. De schoonmaakkosten waren hoger dan begroot en er is meer extern personeel ingehuurd.

Overige instellingslasten (+ € 187.000)

De *overige instellingslasten* zijn hoger dan de raming veroorzaakt door extra (materiele) corona maatregelen en hogere kosten (digitale)leermiddelen.

3.2 Continuïteitsparagraaf

Schoolbesturen moeten in het jaarverslag (in het onderdeel Bestuursverslag) sinds het boekjaar 2013 een continuïteitsparagraaf (toekomstparagraaf) opnemen, waarin de financiële situatie van de school wordt verantwoord aan de hand van een aantal vastgestelde onderwerpen. Opgemerkt dient te worden dat het opstellen van een toekomstparagraaf geen garanties geeft op toekomstige realisatie.

A1 Personele bezetting en leerlingenaantallen

Onderstaande cijfers zijn inclusief de voormalige bapo-regeling en exclusief vervangingen.

tabel 3.3a: personele bezetting in FTE per 31 december

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal	232,4	230,3	234,6	239,4	237,6

In de exploitatiebegroting 2021 (vastgesteld oktober 2020) laat de prognose van de financiële uitwerking 2021-2024 een negatief resultaat zien tussen de 2 en 4 ton per jaar. In werkelijkheid zullen bij een dalend aantal leerlingen de personele lasten ook dalen. Daarbij wordt uitgegaan dat circa 80% van de bezuinigen door personeel wordt ingevuld.

Jaar	2021	2022	2023	2024
Aantal leerlingen	2527	2481	2474	2456
Prognose resultaat	-€ 652.000	-€ 382.000	-€ 312.000	-€ 198.000
80 % bezuinigen op loonkosten	-€ 521.600	-€ 306.000	-€ 250.000	-€ 158.000
Saldo na bezuinigingen		€ 215.600	€ 271.600	€ 363.600
Aantal te bezuinigen fte (GPL € 80.000)	-6,52	0	0	0

De prognose personele bezetting is gebaseerd op de te realiseren ontwikkelingen in 2021 t/m het jaar 2024. De flexibele schil is 19% van het totale personeelsbestand en bestaat uit medewerkers met een tijdelijke aanstellingen. De flexibele schil is vooral gevuld met medewerkers die tijdelijke vacatures vervullen en projecten ondersteunen (vernieuwingsgelden en jubilea-gelden).

tabel 3.3.b: personele bezetting in FTE per 31 december 2019 (excl. vervangingen)

Jaar	2020
OP	166,3
OOP	59,4
Management	11,9
Totaal	237,6

tabel 3.3.c: personele bezetting in FTE per 31 december 2020 (excl. vervangingen) en prognose 2020-2024

Jaar	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal	237,09	230,59	230,59	230,59	230,59

Pantarijn gaat uit van het scenario dat de onderwijsdeelname (naar onderwijssoort, gemeente en leeftijd, etc.) de komende jaren op hetzelfde niveau blijft en dat de mobiliteit van leerlingen tussen gemeenten niet verandert (relatief gezien). Het toekomstige aantal leerlingen is daarom - in dit scenario – alleen afhankelijk van demografische ontwikkelingen.

In tabel 3.4.a staan de werkelijke aantallen leerlingen per 1 oktober.

tabel 3.4.a: werkelijke leerlingenaantal 1 oktober excl. Isk

	2016	2017	2018	2019	2020
Leerlingenaantal - werkelijk	2717	2622	2434	2537	2465

Onderstaand de leerlingenprognoses volgens het prognosemodel van Pantarijn zoals die ook verwerkt is in de formatiebegroting 2021/2022 (vastgesteld april 2021).

tabel 3.4.b: prognose leerlingenaantal 1 oktober excl.isk

	2020	2021	2022	2023	2024
leerlingenaantal - prognose	2465	2492	2431	2406	2385

A2 De meerjarenbegroting

In de formatiebegroting voor 2021-2022 van april 2021 is rekening gehouden met een leerlingaantal van 2492 op 1 oktober 2021 (2542 incl. ISK). Dit aantal is gebaseerd op de actuele aanmeldingen en een raming van de zij-instroom. Zoals gezegd, is dit een lichte stijging van het aantal leerlingen ten opzichte van de telling van oktober 2020. Deze formatiebrief is de opmaat voor de exploitatiebegroting 2022. Door de verwachte daling van het aantal leerlingen op termijn ontstaan zonder ingrijpen tekorten. Het beleid is echter om te werken met een sluitende meerjarenbegroting. Bij het opstellen van de begroting zal dan een sluitende meerjarenbegroting worden gepresenteerd.

Hieronder is de financiële uitwerking meerjarig weergegeven. In werkelijkheid zullen bij een dalend aantal leerlingen de personele lasten ook dalen. Hieronder worden de resultaten weergegeven, waarbij is uitgegaan dat circa 80% van de bezuinigen door personeel wordt ingevuld, immers circa 80% van de totale lasten bestaat uit personele lasten. De overige 20% is op de materiële uitgaven in mindering gebracht.

tabel 3.5: staat van baten en lasten 2020, begroting 2021 en de prognose 2022 – 2024

In €					
Baten					
	2020	2021	2022	2023	2024
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	24.345.116				
3.2 Overige overheidsbijdrage	200.981				
3.5 Overige baten	299.728				
Totaal baten	24.845.825	23.801.466	23.707.420	23.517.404	23.203.533
Lasten					
4.1 Personele lasten	20.196.965	20.032.897	19.668.230	19.383.571	19.005.276
4.2 Afschrijvingen	774.260	760.691	760.691	791.923	766.512
4.3 Huisvestingslasten	1.192.650	1.233.415	1.233.415	1.233.415	1.233.415
4.4 Overige instellingslasten	2.456.932	2.427.229	2.427.229	2.420.747	2.396.747
Totaal lasten	24.620.807	24.454.232	24.089.565	23.829.656	23.401.950
Saldo baten en lasten	225.018	-652.766	-382.145	-312.252	-198.416
Financiële baten en lasten					
5.1 Financiële baten (incl. rent)	0	500	500	500	500
5.2 Financiële lasten	5.930	0	0	0	0
Saldo financiële baten en l	-5.930	500	500	500	500
Exploitatieresultaat:	219.088	-652.266	-381.645	-311.752	-197.916

Het weerstandsvermogen is van voldoende omvang om deze tekorten op te kunnen vangen. De bufferliquiditeit stijgt in 2020 naar een ratio van 12,2 % hetgeen hoger is dan onze streefwaarde. Overigens blijft ons doel om met een sluitende begroting te werken m.a.w. om de tekorten in 2022, 2023 en 2024 weg te werken zal er of bezuinigd moeten worden of, net als hieronder voor 2021, een verklaring voor worden gegeven.

De begroting 2021 eindigt met een tekort van € 652.000. Dit resultaat is volledig door éénmalige incidentele lasten veroorzaakt:

- Extra investering in de ontwikkeling en uitwerking van het schoolplan: € 250.000
- Afronding van de implementatie van het nieuwe salaris- en personeelsadministratiesysteem en personeelsdossiers: € 15.000
- Incidentele werkdrukgeden ontvangen 2019; besteding in 2020 en 2021: € 230.000
- Kosten vanuit het generatiepact: € 56.000
- Als gevolg van Europese aanbesteding hogere schoonmaakkosten; € 90.000

De vermogenspositie van Pantarijn heeft op dit moment voldoende omvang. Om het vermogen in stand te houden, wordt in principe gestuurd op een sluitende (meerjaren) begroting. Door incidentele- en bij het vaststellen van de begroting geaccordeerde uitgaven is soms een niet sluitende begroting heel goed mogelijk. Met ingang van 2014 is een versterkte rapportagestructuur geïmplementeerd, waardoor tijdige sturing ook daadwerkelijk mogelijk is.

Op basis van de meerjarenbegroting is de volgende meerjaren-balans te berekenen:

Tabel 3.6: balans 31 dec. 2020, begroting 2021 en de prognose 2022 – 2024

	In €	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Prognose 2022	Prognose • 2023	Prognose 2024
Activa						
1.2	Materiele vaste activa					
1.2.1	Gebouwen en terreinen	1.322.230	1.322.230	1.322.230	1.322.230	1.322.230
1.2.2	Inventaris en apparatuur	3.115.300	3.256.159	3.287.391	3.261.980	3.282.780
1.4.1	Voorraden	10.802	10.802	10.802	10.802	10.802
1.5	Vorderingen	327.584	327.584	327.584	327.584	327.584
1.7	Liquide middelen	5.293.430	4.770.926	4.427.942	4.255.436	4.002.048
	Totaal Activa	10.069.346	9.687.701	9.375.949	9.178.032	8.945.444
Passiva						
2.1	Eigen vermogen					
2.1.1	Algemene reserve	3.651.614	3.269.969	2.958.217	2.760.300	2.527.712
2.1.3	Bestemmingsreserves	3.271.940	3.271.940	3.271.940	3.271.940	3.271.940
	Eigen vermogen totaal	6.923.554	6.541.909	6.230.157	6.032.240	5.799.652
2.3.1	Personeelsvoorzieningen	561.048	561.048	561.048	561.048	561.048
2.5	Kortlopende schulden	2.584.744	2.584.744	2.584.744	2.584.744	2.584.744
	Totaal Passiva	10.069.346	9.687.701	9.375.949	9.178.032	8.945.444

Op basis van de meerjarenbegroting daalt het eigen vermogen. Door het uitgangspunt van een sluitende begroting (m.u.v. incidentele uitgaven) is ook een stabiele meerjarenbegroting voor de balansgegevens te verwachten.

B1 Rapportage risicobeheersingssysteem

In 2015 heeft Pantarijn het risicomanagement, omschreven als “het continu en systematisch doorlopen van de organisatie op risico’s, met als doel de gevolgen ervan te verminderen en de kans erop te verkleinen”, verder opgezet. Daarbij is het uitgangspunt dat het risicomanagement niet mag leiden tot een apart traject met een eigen bureaucratie. Risicomanagement sluit daarom aan bij de bestaande planning- en control-cyclus. Bij risicomanagement gaat het om het proces van identificatie, beoordeling, beheersing en afdekking van risico’s. Maar het gaat ook om regelmatige evaluatie, consultatie en communicatie gedurende dat proces.

De risicoanalyse voor Pantarijn wordt gecoördineerd door de controller. Alle leden van het managementteam hebben de potentiële risico’s geïdentificeerd middels een risicomatrix. Per kwartaal volgt een update van de risico-inventarisatie en de voortgang van acties. Elk kwartaal gaat de Bestuurder in gesprek met de individuele leden van het managementteam over de risico’s en de maatregelen die wij nemen om deze risico’s te beheersen en te beperken.

B2 Beschrijving van de belangrijkste risico’s en onzekerheden

Door de locaties en centraal zijn de risico’s in beeld gebracht en worden deze per kwartaal geactualiseerd, en van een financieel plaatje voorzien. Eén en ander conform de afgesproken systematiek. In eerste instantie zijn de risico’s geïdentificeerd. De oorzaken, gebeurtenissen en gevolgen zijn in beeld gebracht. Vervolgens zijn de risico’s geanalyseerd (kans en gevolg) en ook van maatregelen voorzien ter beheersing van deze risico’s.

In 2020 hebben wij bij het opstellen van de begroting 2021 de risico's die onze school loopt inzichtelijk gemaakt en beschreven. Eveneens is de confrontatie met het eigen vermogen aangegeven. De conclusie is dat ons eigen vermogen van voldoende omvang is om de continuïteit te waarborgen.

Samenvatting van de belangrijkste risico's en onzekerheden

- **aantal leerlingen**

Het aantal leerlingen op Pantarijn, exclusief vavo en isk leerlingen, is de afgelopen jaren gedaald. Er is met name zorg over het vmbo-onderwijs op de locaties in Wageningen en Rhenen. Ook de ontwikkeling van het leerlingaantal van de locatie MHV blijft een aandachtspunt.

- **(her)bezetting medewerkers**

Door krapte op de arbeidsmarkt is er zorg over het kunnen aantrekken van voldoende gekwalificeerd personeel. Dit geldt met name voor de tekortvakken. Maar is ook van toepassing op docenten die hun bevoegdheid niet (tijdig) behalen en waarbij herplaatsing niet mogelijk is, deze zullen (moeten) worden ontslagen. Vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd verlaat een groot aantal medewerkers de komende jaren de scholen. Er is zorg over de wijze waarop kennis en expertise in de scholen kan worden behouden. Daarnaast is er zorg door het aantrekken van onvoldoende gekwalificeerd personeel dat de kwaliteit van het onderwijs (risico's in continuïteit: pedagogisch, didactisch handelen) onder druk komt te staan.

- **passend onderwijs**

Per 1 januari 2014 is de wetwijziging op passend onderwijs ingegaan. Vanaf 2017 gaat de bekostiging van de Lwoo/Pro leerlingen via de populatiebekostiging van het samenwerkingsverband (SWV Gelderse Vallei). Het SWV Rivierenland heeft niet gekozen voor populatiebekostiging en betaalt het geld door naar de deelnemende scholen op basis van Lwoo indicaties. In de begroting voor de komende jaren is verondersteld dat de ondersteuningsbedragen per leerling voor lwoo/pro in alle jaren gelijk zijn. De samenwerkingsverbanden ontvangen vanaf 1 augustus 2014 één budget voor de overige lichte ondersteuning. De samenwerkingsverbanden verdelen de middelen over de scholen. Binnen het SWV Gelderse Vallei is de vso-deelname gestegen t.o.v. teldatum 2016 en ligt daarmee boven de prognose m.b.t. de (negatieve) vereveningsopdracht (daling van het aantal vso-leerlingen tot het landelijk gemiddelde deelnamepercentage). Als daar de, naar de mening van SWV GV, foutieve toerekening van de leerlingen van de Hoenderloo Groep (Gesloten Jeugdzorg Instelling, GJI Deelen) buiten beschouwing wordt gelaten, is nog altijd een stijging van het aantal vso-leerlingen te zien. Dit zijn dan ook de twee voornaamste risico's voor het SWV (en daarmee ook voor de aangesloten VO-scholen, waaronder Pantarijn). Ten tijde van het opstellen van de begroting is er nog altijd geen uitsluitel van het Ministerie OC&W m.b.t. het bezwaarschrift dat het SWV heeft ingediend over de toerekening van deze residentiële leerlingen aan het SWV GV.

- **korte termijn handelen van de overheid**

Pantarijn loopt het risico dat wet- en regelgeving worden aangepast door de overheid. Het korte termijn denken van de overheid leidt tot onzekere financieringsstromen als gevolg van het aanscherpen van bekostigingsvoorwaarden of gedeeltelijke bezuinigingen.

- **vereenvoudiging bekostigingsmodel**

Er komt per 2022 een nieuw vereenvoudigd bekostigingsmodel voor het voortgezet onderwijs. Om het verschil van de oude naar de nieuwe regeling te overbruggen wordt een overgangperiode van vier jaar ingesteld. In stappen van telkens 25 procent wordt toegewerkt naar het nieuwe financieringssysteem. Op basis van de huidige berekeningen zijn de effecten voor Pantarijn als totaal een kleine 100.000 positief, maar er is wel sprake van verschillen bij de individuele locaties.

- **loonkosten**

De CAO 2020 geldt per 1 januari 2020 en heeft een looptijd tot en met 31 december 2020. Hierdoor bestaat onzekerheid over de loonkostenontwikkeling vanaf 1 januari 2021. Daarbij is onbekend in welke mate aanpassingen in de loonkosten doorwerken in de lumpsum. Dit geldt eveneens voor de ontwikkelingen in de werkgeverslasten (premieontwikkelingen). Vooralsnog is het uitgangspunt dat loon- en premieontwikkelingen volledig worden gecompenseerd.

- **wijziging rechtspositie medewerkers per 1-1-2020**

Door de wijziging in rechtspositie zullen medewerkers onder het reguliere arbeidsrecht vallen. Dit heeft gevolgen voor bijvoorbeeld transitievergoedingen.

- **dekkingsgraad ABP**

Gelet op de dekkingsgraad van het ABP kan dit een premiestijging tot gevolg hebben. Daarnaast kan de lage dekkingsgraad tot onzekerheid leiden over pensioen, waardoor medewerkers (flex)pensioen mogelijk uitstellen. Toch is deze dekkingsgraad 10% beter geworden.

- **ziekteverzuim**

Het ziekteverzuim heeft veel aandacht binnen Pantarijn en is een punt van zorg. Met name de vervangingskosten en de kosten als gevolg van eigen-risicodragerschap voor flexibele schil vormen een risico. Daarnaast door de krapte op de arbeidsmarkt er onvoldoende vervangend personeel te vinden is, waardoor de kans op lesuitval wordt vergroot.

- **taakstellingen**

In de begroting is aangegeven dat de ontwikkeling van de leerlingenaantallen de exploitatie onder druk zet. Om tot een structureel sluitende begroting te komen is een aantal taakstellende bezuinigingen opgenomen, met name op de formatie binnen de verschillende locaties. Op de locaties zal het toereikend zijn de taakstellingen te realiseren via natuurlijk verloop en via het beëindigen van tijdelijke aanstellingen. Hiervoor geldt dat een en ander wordt bewaakt door middel van de kwartaalrapportages. De ondersteunende dienst (OSD) ontvangt via de interne Pantarijn bekostigings- systematiek 15,4 % van de inkomsten. Door het dalen van het aantal leerlingen en de daarmee gepaard gaande daling van de baten voor de afdelingen van de OSD, het gaat om collectieve lasten, HR, ICT en Facilitair, staan de lasten hiervan onder druk.

- **huisvesting**

Door de ontwikkeling van de leerlingenaantallen wordt de huisvesting niet efficiënt (onderbezetting) benut terwijl in een ander geval door de groei van het leerlingenaantal de locatie overbezet is. In beide gevallen leidt dit tot extra kosten.

- **nieuwkomers**

Pantarijn heeft op dit moment (1^e kw.2021) circa 50 nieuwkomers (isk leerlingen). Deze aantallen fluctueren behoorlijk. Het risico bestaat dat er geen of veel minder nieuwkomers meer komen en wij dus inkomsten gaan missen, terwijl de lasten (personeel, huisvesting en overige lasten) doorlopen. Dit risico is geraamd op een bedrag van € 600.000. Dit geeft Pantarijn 1 jaar de ruimte om op de ontstane situatie te reageren.

- **ICT**

Door de voortgaande digitalisering worden de risico's op dit gebied groter. De gevolgen van storing in de informatievoorzieningen als ook de kans dat onbevoegden toegang proberen te krijgen tot onze systemen (hacking) worden steeds groter.

- **Corona**

In het begin van 2020 heeft de pandemie Covid 19 de kop opgestoken. Dit heeft een forse impact gehad op de leerlingen, personeel en het onderwijsproces. Ook op dit moment (voorjaar 2021) is de pandemie nog niet onder controle. Het is realistisch dat de maatregelen die zijn genomen worden verlengd. Als gevolg hiervan verwachten wij dat de kosten van vervanging van personeel, aanpassingen in de infrastructuur (zowel ICT als gebouwen) verder zullen oplopen.

- **onderhoud en de verantwoording daarvan**

Op dit moment is een landelijke discussie gaande over de financiële verantwoording van het (groot) onderhoud. Aansluiting bij Europese richtlijnen op dit gebied is één van de opties. Landelijke berichten geven aan dat dit een forse impact op de financiële situatie kan krijgen.

Uit de actualisatie van de risico-inventarisatie in september/oktober 2020 komt het volgende financiële beeld naar voren:

Locatie	Risicobedrag
MHV	315.000
VMBO	50.000
Pro	36.000
Rhenen	48.800
Kesteren	48.800
ICT/Facilitair	172.000
OsD/Collectief	1.310.000
ISK	600.000
Totaal	2.580.600

Vorig jaar waren de risico's lager ingeschat. Met name zijn de risico's op het gebied van de ontwikkeling van het leerlingenaantal en organisatie, nieuwkomers en personeel hoger ingeschat.

Pantarijn vindt een buffervermogen in de range van 3% tot 5% van de totale baten (in het jaar 2020: € 24.786.165), zijnde € 1.239.000 toereikend. Op dit moment is ons buffervermogen ultimo 2020 12,2%. Op dit moment voldoen wij hier ruimschoots aan. Eveneens is het goed op te merken dat ons totale eigen vermogen (ultimo 2020) een bedrag van € 6,9 miljoen bedraagt en toereikend is om de risico's af te dekken en de continuïteit te waarborgen. Gelijktijdig met het opstellen van de begroting 2021 is de risico-inventarisatie geactualiseerd.

In maart 2020 is een advies uitgebracht over een indicator en signaleringswaarde voor het detecteren van eventueel bovenmatig publiek eigen vermogen. Dit advies is geschreven naar aanleiding van vragen over de rapportage "Financiële staat van het onderwijs 2017". In het advies is een rekenmethode ontwikkeld voor de bepaling van bovengenoemde indicator en signaleringswaarde. Dit advies is medio juni 2020 aan de tweede kamer aangeboden. De rekenmethode bestaat uit 3 onderdelen:

1. De helft van de aanschafwaarde van de gebouwen maal 1,27 (= de gebouwkostenindex van de afgelopen 15 jaar);
2. Boekwaarde resterende materiële vaste activa;
3. Omvangafhankelijke rekenfactor (voor Pantarijn: 0,05) * totale baten.

De uitwerking voor Pantarijn, op basis van de jaarrekening 2020, is als volgt:

	Bedrag	berekeningsmethode
gebouwen	1.923.000	0,5 * aanschafwaarde * 1,27
materiële vaste activa	3.115.000	boekwaarde materiële vaste activa
Baten	1.239.000	0,05 * totale baten
Totaal	6.277.000	

Het publieke eigen vermogen ultimo 2020 is € 6.894.000 en is dus hoger dan de signaleringswaarde.

De ratio eigen vermogen (publiek eigen vermogen/normatief eigen vermogen) is 1,09. De norm is 1. De conclusie is dat ons eigen vermogen op dit moment hoger dan de norm is. Los van deze discussie vond Pantarijn al dat het buffervermogen aan de hoge kant is. In de begroting 2021 zijn daarom al enkele maatregelen genomen wat resulteert in een niet structureel tekort op de begroting 2021 van € 652.000. Hiermee rekening houdend komt onze ratio weer op het gewenste niveau van 1.

Als het eigen vermogen groter is dan de signaleringswaarde, kan het bovenmatig zijn. Is dit het geval dan kan dit een startpunt zijn voor de inspectie om het gesprek aan te gaan met het betreffende bestuur. Een bestuur kan immers goede redenen hebben om tijdelijk meer eigen vermogen aan te houden. De inspectie gaat de signaleringswaarde gebruiken in het toezicht op de doelmatigheid. Als een bestuur een goede onderbouwing heeft voor de hogere reserve, kijkt de inspectie of en hoe het geld uiteindelijk wordt besteed. De inspectie zal de komende jaren in ieder geval 5% van de besturen monitoren die met hun eigen vermogen boven de signaleringswaarde zitten.

Op deze wijze heeft Pantarijn zich voor het eerst verantwoordt over de hoogte van het eigen vermogen aan de hand van deze signaleringswaarde.

De huidige crisis als gevolg van het coronavirus heeft onvermijdelijk ook financiële consequenties voor Pantarijn. Op dit moment is nog niet te overzien wat de omvang hiervan is.

Kengetallen

Opgemerkt wordt dat in voorgaande jaren analyses zijn gemaakt van het kengetal kapitalisatiefactor als gevolg van de rapportage van de commissie Don. Aangezien er nu nieuwe signaleringswaarden (zie hierboven) bekend zijn gemaakt, wordt nu geen analyse meer gemaakt van de kapitalisatiefactor.

Het financiële toezicht van de Inspectie is hoofdzakelijk gericht op de financiële continuïteit van onderwijsinstellingen en op de doelmatigheid en rechtmatigheid van de uitgaven die deze instellingen doen. Uit de jaarrekeningstukken worden kengetallen afgeleid voor liquiditeit, solvabiliteit, huisvesting en rentabiliteit. Als die kengetallen lager zijn dan de zogenaamde OCW-signaleringswaarden, is er mogelijk een financieel risico. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in zowel de financiële continuïteit als de doelmatigheid.

Solvabiliteit

De solvabiliteit wordt berekend door het eigen vermogen, vermeerderd met de voorzieningen, te delen door de totale activa. De solvabiliteit geeft aan in hoeverre Pantarijn aan haar verplichtingen op lange termijn kan voldoen, dus in welke mate tegenover de bezittingen van de school geen schulden staan.

Pantarijn voldoet aan onderstaande signaleringswaarde:

- Solvabiliteit 2 (=incl. voorzieningen): groter dan 45%

Bij de berekening van deze waarde worden de reserves (m.u.v. private reserves) en voorzieningen meegenomen, ongeacht of deze op locatie en/of op gemeenschappelijk/centraal niveau zijn aangelegd.

tabel 3: historische overzicht solvabiliteit

Pantarijn								Gem. VO- SSG4					
%	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kapitalisatiefactor	26	27	30	36	34	33,87	35,15	42	39	39,6	40,4	35	43
Solvabiliteit 1 (excl. Voorzieningen)	54	57	61	55	67	69	70	49	48	48	49	47	49
Solvabiliteit 2 (incl. voorzieningen)	60	63	66	59	72	74	74	60	60	63	64	62	65

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen wordt gedefinieerd als het totale eigen vermogen (algemene- en bestemmingsreserves) uitgedrukt in een percentage van de totale baten, inclusief financiële baten en exclusief buitengewone baten. Het weerstandvermogen geeft inzicht in de mate waarin een organisatie tegenvallers in de exploitatie op kan vangen.

Op locaties worden de zogeheten “locatie-exploitatiereserves” (publiek en privaat) gevormd. Deze reserves worden waar nodig- en mogelijk op locatieniveau ingezet. Het publieke deel van de locatie-exploitatiereserves wordt op locatieniveau gevormd uit tijdelijke exploitatieoverschotten en kan later door de betreffende locatie(s), na overleg met de Bestuurder, worden ingezet ter overbrugging van tekorten en/of de financiering van locatie specifieke plannen. In juridisch opzicht behoren overigens ook de locatie-exploitatiereserves tot het organisatievermogen en spelen deze reserves, als er geen andere mogelijkheden zijn, waar nodig en onvermijdelijk een rol bij het afdekken van risico's.

tabel 3.8: historisch overzicht weerstandvermogen

Stand van zaken	Weerstandvermogen	Weerstandvermogen	Weerstandvermogen 2
per 31 december	(Incl.private reserves)	(Excl. private reserves)	SSG4
2013	18,6	18,5	26,4
2014	18,6	18,1	26,8
2015	20,1	19,5	25,1
2016	23,0	22,4	25,1
2017	25,7	25,3	25,5
2018	27,0	26,7	23,3
2019	27,9	27,7	27,5
2020	27,9	27,8	n.n.b.

In ons financieel beleid achten wij een weerstandvermogen in de range van 15 tot 20% voldoende. Het landelijk gemiddelde (SSG4), is de groep scholen die vergelijkbaar is met Pantarijn.

Liquiditeit

Reserves en voorzieningen moeten kunnen worden benut voor toekomstige onverwachte of geplande uitgaven. Het is daarom zaak dat een deel van de middelen liquide wordt aangehouden. Het gemiddelde voor SSG4 bedroeg 2,3 in 2019. De Pantarijn streefwaarde ligt in de bandbreedte van 0,5 tot 1,5.

tabel 3.9: historisch overzicht liquiditeit

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1,28	1,06	1,28	1,47	2,1	1,31	1,87	2,08	2,17

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de mate van winstgevendheid van de organisatie aan en in hoeverre de baten en lasten elkaar in evenwicht houden. Een negatief resultaat bepaalt een negatieve rentabiliteit. Wij streven naar een waarde in de bandbreedte van 0 tot 5.

tabel 3.10: historisch overzicht rentabiliteit

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
-0,39	2,6	-0,11	2,53	4,23	3,6	0,96	1,37	0,88

Huisvestingsratio

De inspectie van het onderwijs heeft met ingang van 2016 een nieuw kengetal geïntroduceerd waarop zij haar toezicht wil inrichten, de zogenaamde huisvestingsratio. Deze wordt berekend door de huisvestingslasten, vermeerderd met de afschrijving over de gebouwen, te delen door de totale lasten.

tabel 3.11: huisvestingsratio

2015	2016	2017	2018	2019	2020
5,8	6,5	6,2	7,0	5,3	5,3

De signaleringswaarde van de inspectie is > 10. Op dit moment bevindt onze waarde zich onder de signaleringswaarde van de inspectie.

B3 Rapportage van het toezichthoudend orgaan

De Raad van Toezicht maakt onderscheid tussen toezicht op financiële planning (begroting) en toezicht op exploitatie. Daarnaast zijn de uitgangspunten van het financiële beleid vastgelegd in de notitie financiële kaderafspraken. In hoofdstuk 5 (blz 67) is het jaarverslag van de Raad van Toezicht opgenomen.

3.3 Investerings- en financieringsbeleid

Voor de periode 2021-2024 is een investeringsbegroting opgesteld. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Afschrijvingslasten zijn maximaal 3,75% van de normatieve rijksbijdrage voor personeel en materieel.
- Investerings worden in principe gefinancierd vanuit de afschrijvingen (investerings niet hoger dan de afschrijvingen), zodat de vermogens-en liquiditeitspositie van Pantarijn niet wordt aangetast en zo mogelijk versterkt.
- Niet-geplande investeringen hebben alleen plaats indien ze onvermijdelijk zijn (defecten, veiligheid e.d.).

Van het tweede uitgangspunt kan in uitzonderlijke gevallen (bijv. een eigenbijdrage bij nieuwbouw) worden afgeweken, na instemming van de Bestuurder.

Investerings die gepland zijn in 2021

tabel 3.12: geplande investeringen 2021

Afdeling	Omschrijving investering	Bedrag
ICT	Investerings (m.n. infrastructuur)	€ 187.000
Facilitair	Planmatig onderhoud, schoolmeubilair, binnenklimaat ed.	€ 714.550

Het financieringsbeleid zal er op gericht moeten zijn om zo min mogelijk van externe financiering gebruik te maken om toekomstige generaties niet met deze problematiek (rente en afschrijving) te belasten.

3.4 Treasuryverslag

Pantarijn heeft in 2016 het Treasurystatuut aangepast en opnieuw vastgesteld. De niet direct benodigde geldmiddelen (± 5 miljoen euro) zijn niet risicodragend en tegen zo gunstig mogelijke condities (rente en beschikbaarheid) weggezet. De kredietcrisis heeft ons het inzicht gegeven om risico's te spreiden; naast onze huisbank (ING) is een deel van onze liquide middelen bij andere banken gedeponneerd, uiteraard ook volgens de geldende treasury regels. De door ons gekozen banken geven ons de garantie dat zij maatschappelijk verantwoord ondernemen. Geen van de banken waar wij ons geld hebben weggezet (ASN, onderdeel van SNS-reaal, ING en Rabobank) heeft op dit moment nog de hoogste (triple AAA) rating. Per januari 2021 is Pantarijn overgestapt op schatkistbankieren. Alle (spaarmiddelen) zijn overgeboekt en dagelijks wordt het rekeningcourant saldo van de ING automatisch overgezet naar onze schatkistbankieren rekening. De belangrijkste reden is dat wij hiermee het betalen van negatieve rente kunnen voorkomen.

Het bedrag aan direct opneembare, liquide middelen per 31-12-2020 is als volgt verdeeld:

tabel 3.13: direct opneembare liquide middelen

Kasmiddelen	€	5.322
Betaalrekeningen (ING en Rabo)	€	540.438
Spaarrekeningen (ING, Rabo en ASN)	€	4.747.670
Totaal	€	5.293.430

3.5 Conclusie

Op dit moment heeft Pantarijn een gezonde financiële positie. Wij voldoen aan onze streefwaarden zoals in het financieel beleid is afgesproken. Gezien de meerjarenbegrotingen zal de dekking van de teruglopende inkomsten door de verwachte daling van het aantal leerlingen de nodige inzet vergen. De ervaring leert dat dit tot nu toe altijd een haalbare opdracht is gebleken.

Onze kengetallen voldoen aan de streefwaarden. De financiële positie van Pantarijn is momenteel goed te noemen en de verwachting is dat met ons financieel beleid deze positie gecontinueerd kan worden.

HOOFDSTUK 4: JAARREKENING 2020

4.1 Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteit van de instelling. In het jaar 2020 is er geen sprake van consolidatie. In het verslagjaar is er geen sprake van verbonden partijen. De jaarrekening over 2020 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd. De activiteiten van de instelling bestaan voornamelijk uit het verzorgen van voortgezet onderwijs in Wageningen en haar directe omgeving. De school is een brede scholengemeenschap voor Gymnasium, Atheneum, HAVO, VMBO en Praktijkonderwijs. Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangen interest en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Waarderingsgrondslagen

Tot 1 januari 1993 werden de aanschaffingen inzake inventaris en apparatuur door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen a fonds perdu vergoed. Met ingang van 1993 is in de normvergoeding voor materiële kosten een bedrag aan afschrijvingskosten opgenomen en vindt er niet langer een vergoeding op declaratiebasis plaats. Het economisch risico is hiermee bij de school komen te liggen. In de jaren 1993 tot en met 1996 zijn de inventarisaanschaffingen ten laste van de exploitatierekening gebracht en m.i.v. 1997 geactiveerd op de balans. Voor zover hieronder niet anders is aangegeven zijn activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. Activa, passiva, baten en lasten worden verantwoord tegen nominale waarden en op basis van de historische kostprijs.

Materiële vaste activa

Ten opzichte van 2018 is het stelsel van waardering en resultaatbepaling gewijzigd voor wat betreft investering in gebouwen. Door de schattingswijziging is op verzoek van de gemeente Wageningen de afschrijvingstermijn van de gebouwen verlengd van 30 naar 40 jaar. De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijving. De afschrijvingspercentages zijn gebaseerd op verwachte reële gebruiksduur. De oorspronkelijke richtlijnen van het Ministerie van OCW en de daarop gebaseerde materiële vergoeding kent veelal langere afschrijvingstermijnen. De jaarlijkse afschrijvingspercentages zijn voor wat betreft de op 1 januari 2020 aanwezige inventaris als volgt:

	Activagroep	Termijn (max in jaren)
1	Nieuwbouw 2007 Wageningen EB	40
2	MJO investeringen 2002-20212	10
3	Laptops en devices	4
4	Audio- en visuele apparatuur	5
5	Kantoormeubilair	20
6	Aanbestedingen	4
7	Inrichting vaklokaal	20
8	Inventaris algemeen/overig	10
9	Renovatie Rhenen 2008	40
10	Hard- en software 3jr	3
11	Uitbreiding MHV 2011	40
12	Kantoorvleugel OSD	20
13	Interne aanpassingen 4jr	4
14	Interne aanpassingen 10jr	10
15	Veiligheidsinstallaties	10
16	Schoolmeubilair 15jr	15
17	Schoolmeubilair 17jr	17
18	Inventaris oud (1997-2003)	12
19	Kluisjes en lockers	15
20	Bibliotheek/mediatheek	10
21	Buiten schilderwerk	5
22	Binnen schilderwerk	10
23	Mechanische en natuurlijke ventilatie	5
24	Verwarmingsinstallatie	10
25	Bestrating en terreininventaris	20
26	Dekvloeren en gevelbekleding	20
27	Dakbedekking en koepels	20
28	Kozijnen, ramen en deuren	30
123	Computers H/S/P 5jr	5
124	Activa door locatie aangeschaft	5

Over de aangeschafte inventaris wordt afgeschreven vanaf het moment van in gebruik name. Hierbij wordt afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Alle aanschaffingen boven een bedrag van € 1000,- (per stuk of per cluster) worden geactiveerd.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gebaseerd op onderbouwde berekeningen (spaarverlof/jubilea/IKB). Spaarverlof wordt gewaardeerd tegen nominale waarde en de voorziening jubilea tegen contante waarde. De voorziening spaarverlof is gevormd voor personeelsleden die gedurende vier of meer schooljaren 60 klokuren hebben gespaard en dit in een aaneengesloten periode opnemen.

Als uitgangspunt voor de berekening jubilea is op persoonsniveau (onder andere leeftijd, onderwijsdiensttijd, blijf kans en de daarbij behorend salarisschaal) doorerekend voor de komende jaren.

In de cao is de mogelijkheid opgenomen om verlofuren op te sparen (IKB). Voor deze opgespaarde rechten is een voorziening opgenomen.

Pensioenen

Pantarijn heeft voor haar werknemers een pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer

pensioen heeft opgebouwd bij de Stichting. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het pensioenfonds ABP.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Naar de stand van 28 februari 2021 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 97,5% (bron: website www.Abp.nl, d.d. 24 maart 2021).

Pantarijn heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

De Stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekening clause) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening clause heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clause) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Resultaatbepaling

Met inachtneming van het vorenstaande worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. D.w.z. dat bijvoorbeeld baten die in 2021 zijn ontvangen maar betrekking hebben op 2020 (Lerarenbeurs en VOB o.a.) aan 2020 zijn toegerekend.

Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

4.2 Balans van baten en lasten, inclusief toelichting

B2:Balans per 31 december 2020

(na bestemming resultaat)

1	Activa	31 december 2020	31 december 2019
	(in euro's)		
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa		
1.2.1.	Gebouwen en terreinen	1.322.230	1.377.530
1.2.2.	Inventaris en apparatuur	3.115.300	2.972.037
1.2.4	In uitvoering en vooruitbetalingen	-	-
		<u>4.437.530</u>	<u>4.349.567</u>
1.3	Financiële vaste activa		
	Totaal vaste activa	<u>4.437.530</u>	<u>4.349.567</u>
1.4	Vlottende activa		
1.4.1	Vorraden	<u>10.802</u>	<u>7.743</u>
		10.802	7.743
1.5	Vorderingen		
1.5.7	Overige vorderingen	89.515	124.272
1.5.8	Overlopende activa	<u>238.069</u>	<u>216.660</u>
		327.584	340.931
1.7	Liquide middelen	5.293.430	4.980.938
	Totaal vlottende activa	<u>5.631.816</u>	<u>5.329.612</u>
	TOTAAL ACTIVA:	<u>10.069.346</u>	<u>9.679.179</u>

B2:Balans per 31 december 2020

(na bestemming resultaat)

2	Passiva	31 december 2020	31 december 2019
	(in euro's)		
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1	Algemene reserve	3.665.441	3.726.532
2.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	3.229.254	2.940.550
2.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)	28.858	37.385
		6.923.553	6.704.467
	Totaal vermogen	6.923.553	6.704.467
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	561.048	414.353
		561.048	414.353
2.3	Langlopende schulden		
2.3.3	Kredietinstellingen	0	0
		0	0
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.1	Kredietinstellingen	0	0
		0	0
2.4.3	Crediteuren	413.353	385.378
		413.353	385.378
2.4.6	Belastingen en premies socialeverz.	765.637	740.803
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	0	186.659
2.4.9	Overige kortlopende schulden	1.387.305	1.226.904
2.4.10	Overlopende passiva	18.451	20.613
		2.171.393	2.174.980
	TOTAAL PASSIVA:	10.069.346	9.679.179

Staat van baten & lasten 2020

	2020	begroting 2020	2019
(in euro's)			
3 Baten			
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	24.345.116	22.778.631	23.415.863
3.2 Overige overheidsbijdragen	200.981	281.482	170.109
3.5 Overige baten	<u>299.728</u>	<u>454.773</u>	<u>440.795</u>
Totaal baten	24.845.825	23.514.886	24.026.767
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	20.196.965	19.754.643	19.665.460
4.2 Afschrijvingen	774.260	807.513	776.434
4.3 Huisvestingslasten	1.192.650	1.071.908	1.072.435
4.4 Overige instellingslasten	2.456.932	2.269.605	2.183.394
Totaal lasten	<u>24.620.807</u>	<u>23.903.669</u>	<u>23.697.723</u>
Saldo baten en lasten	<u>225.018</u>	<u>-388.783</u>	<u>329.044</u>
(gewone bedrijfsvoering)			
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten (incl.rente)	0	500	468
5.2 Financiële lasten	<u>5.930</u>	<u>0</u>	<u>104</u>
Saldo financiële baten en lasten	<u>-5.930</u>	<u>500</u>	<u>364</u>
Exploitatiesaldo:	<u><u>219.088</u></u>	<u><u>-388.283</u></u>	<u><u>329.408</u></u>

Kasstroomoverzicht 2020

(in euro's)

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	225.018	329.042
Afschrijvingen	774.260	776.434
Mutaties werkkapitaal:		
- Voorraden	-3.059	1.878
- Vorderingen	13.347	-123.244
- Kortlopende schulden	24.384	-85.979
Mutaties vermogen:		
- Mutaties voorzieningen	<u>146.695</u>	<u>-59.814</u>
	1.180.645	838.317
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings materiële vaste activa	-862.223	-583.448
(Des)investerings financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>0</u>
	-862.223	-583.448
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie langlopende schulden	0	0
Saldo financiële baten en lasten	<u>-5.930</u>	<u>364</u>
	-5.930	364
Mutatie liquidemiddelen	<u>312.491</u>	<u>255.234</u>
Beginstand liquidemiddelen	4.980.938	4.725.708
Mutatie liquidemiddelen	312.491	255.234
Eindstand liquidemiddelen:	<u>5.293.429</u>	<u>4.980.942</u>

Toelichting op onderscheidende posten van de balans

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

(in euro's)

1.2.1 Gebouwen

1.2.1.4 Eigen bijdrage nieuwbouw 2007

1.2.1.5 Renovatie Rhenen

1.2.1.6 Verbouwing kantoorvleugel OSD 2012

1.2.1.7 Eigen bijdrage uitbreiding MHV 2011/12

1.2.1.8 Investerings onderhoud

1.2.2 Inventaris en apparatuur

inventaris 1997-2003

inventaris vanaf 1-1-2004

Totaal materiële
vaste activa:

Verkrijgings- prijs (vervaar- digingsprijs) t/m 2019	Waardever- minderingen en afschrijvin- gen t/m 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Investerings 2020	correctie verkrijgingsprijs	Afschrijvingen 2020 en waardevermin- deringen	Boekwaarde 31-12-2020	Gehanteerd afschrijvings- percentage (%)
440.000	185.429	254.571	-	-	9.429	245.143	2,50%
470.439	171.717	298.723	-	-	11.023	287.700	2,50%
250.199	87.373	162.826	-	-	12.593	150.233	5,00%
463.769	108.422	355.347	-	-	10.514	344.833	3,33%
1.339.647	1.033.585	306.062	64.024	-	75.766	294.320	20%-3,33%
2.964.054	1.586.525	1.377.529	64.024	-	119.324	1.322.230	
507.909	463.692	44.217	-	-	16.570	27.647	33,33%-5%
4.946.672	2.018.852	2.927.820	798.199	-	638.366	3.087.653	33,33%-5%
5.454.581	2.482.544	2.972.037	798.199	-	654.936	3.115.300	
8.418.635	4.069.069	4.349.566	862.223	0	774.264	4.437.530	

- 1.2.1.4 RSG Pantarijn heeft voor de nieuwbouw aan de Hollandseweg als eigen bijdrage m.b.t. deze investering aan de gemeente Wageningen € 440.000 betaald. Het restant van deze investering wordt m.i.v. 1-1-2019 in 40 jaar afgeschreven om hiermee gelijke afschrijvingstermijnen (is schattingswijziging) te hanteren als de gemeente Wageningen. (volgens het systeem 12 jaar afgeschreven o.b.v. 30 jaar en 28 jaar afgeschreven o.b.v. 40 jaar)
- 1.2.1.5 Op de locatie Rhenen heeft in 2008 een renovatie plaatsgevonden van het gebouw. Het betreft hier de gemaakte kosten excl. € 300.000,- bijdrage van de gemeente Rhenen. De afschrijvingstermijn voor deze renovatie bedraagt per 1-1-2019 40 jaar.
- 1.2.1.6 De ruimte boven de VMBO vleugel is in 2012 verbouwd tot OSD ruimte t.b.v. directie en ondersteunende dienst. Per januari 2013 is deze vleugel in gebruik genomen en geactiveerd op de balans. De afschrijvingstermijn voor deze vleugel is 20 jaar.
- 1.2.1.7 Dit betreffen de kosten voor eigen rekening m.b.t. de uitbreiding van het MHV-gebouw in 2011/12. Ook deze wordt m.i.v. 1-1-2019 in 40 jaar afgeschreven
- 1.2.1.8 (meerjaren)onderhoud wordt m.i.v. 2013 geactiveerd.
- 1.2.2 De investeringen inventaris nieuwbouw/renovatie is volledig verantwoord onder de post "inventaris vanaf 1-1-2004". Activa die geheel is afgeschreven danwel verkocht is uit de activa administratie verwijderd.

1.2.a WOZ/OZB waarde gebouwen en terreinen

(in euro's)

	Bedrag	Peildatum
1.2.a.1 WOZ/OZB-waarde gebouwen		
Hollandseweg 9-11, Wageningen	20.644.000	1-jan-19
Nw.Veenendaalseweg 137, Rhenen	1.460.000	1-jan-19
Vicuslaan 2, Kesteren	n.v.t.	
Totaal	<u>22.104.000</u>	

Toelichting op de onderscheidende posten van de balans

1.	Activa		
	Vlottende activa	31-12-2020	31-12-2019
	(in euro's)		
1.4	Vorraden		
1.4.1.1	Gebruiksgoederen (rek.machines)	4049	416
1.4.1.2	Materialen logistiek centrum	6753	7327
	Totaal voorraden	10.802	7.743

Het logistiek centrum(VMBO-gebouw Wageningen) heeft een aantal standaardproducten (schoonmaak, repro, kantoorartikelen, kantineproducten) op voorraad.

		31-12-2020	31-12-2019
1.5	Vorderingen		
1.5.6	Overige overheden	21.632	102.701
1.5.7	Overige vorderingen	67.883	21.571
	Totaal debiteuren	89.515	124.272
1.5.8	Overlopende activa		
1.5.8.1	te ontvangen bedragen	1363,25	0
1.5.8.2	vooruitbetaalde kosten	236.705	216.660
	Totaal overlopende activa	238.069	216.660
	Totaal vorderingen:	327.584	340.932

1.5.7 De post "Overige vorderingen" bestaat o.m. uit vorderingen in verband met leerlingenbijdragen,

1.5.8 De post "Overlopende activa" bestaat o.m. uit vooruitbetaalde facturen.

Toelichting op de onderscheidende posten van de balans

1. Activa

Vlottende activa

1.7 Liquide middelen

(in euro's)

	31-12-2020	31-12-2019
1.7.1 Kasmiddelen	5.322	5.970
1.7.2 Banken	540.438	37.702
1.7.4 Spaartegoeden	4.747.670	4.937.266
Totaal liquide middelen	<u>5.293.430</u>	<u>4.980.938</u>
Specificatie liquide middelen	31-12-2020	31-12-2019
Kas Rhenen	678	146
Kas Kesteren	1.873	1.420
Kas VMBO Hollandseweg	259	1.704
Kas PRO Hollandseweg	-	56
Kas OSD (=centrale kas)	2.494	1.480
Kas MHV Hollandseweg	18	1.164
Subtotaal kassen	<u>5.322</u>	<u>5.970</u>
NL22 INGB 0655 1136 65	524.344	37.658
NL88 RABO 0113 1213 26	<u>16094</u>	<u>44</u>
Subtotaal banken	<u>540.438</u>	<u>37.702</u>
PayPal conto	1.222	369
Rabo bedrijfsspaarrekening	999.970	544.499
ASN Sparen Zakelijk	2.497.501	565.418
ING Vermogen Spaarrek.	249.602	2.278.604
ING Zakelijke Spaarrekening	999.375	1.548.376
Subtotaal spaartegoeden	<u>4.747.670</u>	<u>4.937.266</u>
Saldo liquide middelen:	<u>5.293.430</u>	<u>4.980.938</u>

Toelichting op de onderscheidende posten van de balans

2. Passiva

2.1 Eigen vermogen

(in euro's)

		Mutaties		
	Saldo 1-1-2020	Bestemming exploitatiesaldo 2020	Overige Mutaties 2020	Saldo 31-12-2020
2.1.1				
Algemene reserve	3.726.532	-488.212	427.123	3.665.441
2.1.2				
Bestemmingsreserves publiek:				
Reserve personeel	1.325.873	0	0	1.325.873
Reserve gespaarde Bapo	5.995	-5.995	0	0
Reserve nieuwkomers	690.932	336.191	-427.123	600.000
Locatiereserves (publiek)	917.750	385.631	0	1.303.381
2.1.3				
Bestemmingsreserves privaat:				
Locatiereserves (privaat)	37.385	-8.527	0	28.858
Totaal eigen vermogen	6.704.467	219.088	-	6.923.555

Toelichting 2.1.1

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van Pantarijn onder het gezag van het bestuur.

Toelichting 2.1.2

Het saldo van de reserves is op dit moment ruim voldoende om een weerstandsvermogen van 15%-20% te garanderen (2020 27,8 % weerstandsvermogen).

De personele reserve is bedoeld om forse schommelingen (daling en groei) in leerlingenaantallen op te vangen. Beleidsuitgangspunt was dat 15% van de personele inkomsten op jaarbasis gelabeld zou moeten worden als personele reserve. Omdat wij telkens in staat waren de groei van de afgelopen jaren goed op te vangen en 15% niet nodig bleek, streven we er thans naar om 10% aan te houden voor het totaal aan personele (bestemmings) reserves. A.g.v. een stelselwijziging is m.i.v. 2010 de Bapo-voorziening niet meer toegestaan, het saldo is overgegaan naar de Bapo-reserve waaruit de opgebouwde rechten kunnen worden onttrokken. Tevens zijn de publieke locatie reserves gemuteerd n.a.v. de afrekening(en) van de locaties per 31-12-2020. De bestemmingsreserve ISK is gemaximaliseerd op € 600.000,- zijnde de kosten van een jaar ISK indien er door afloop van het aantal nieuwkomers geen bekostiging meer wordt ontvangen.

Toelichting 2.1.3

Het saldo van de Stichting Ouderfonds is met ingang van 2004 ondergebracht bij RSG Pantarijn. Het saldo is op verzoek van de ouders ingezet en het restant naar rato van het leerlingenaantal aan de (private) locatiereserve toegevoegd. M.i.v. 2009 kunnen de locaties een locatiereserve vormen. De reserve (of schuld) is privaat-(via de ouders/leerling) geld en maakt geen onderdeel uit van de bufferfunctie.

Locatiereserves publiek:

Locatie MHV	51.169	Reserve publiek 31-12-2019
	47.733	Resultaat publiek 2020
	<u>98.902</u>	Reserve publiek 31-12-2020
Locatie VMBO	543.415	Reserve publiek 31-12-2019
	78.714	Resultaat publiek 2020
	<u>622.129</u>	Reserve publiek 31-12-2020
Locatie PRO	82.552	Reserve publiek 31-12-2019
	181.718	Resultaat publiek 2020
	<u>264.270</u>	Reserve publiek 31-12-2020
Locatie Rhenen	318.040	Reserve publiek 31-12-2019
	-12.396	Resultaat publiek 2020
	<u>305.644</u>	Reserve publiek 31-12-2020
Locatie Kesteren	-77.429	Reserve publiek 31-12-2019
	89.865	Resultaat publiek 2020
	<u>12.436</u>	Reserve publiek 31-12-2020
	<u>1.303.381</u>	Totaal publieke (locatie) reserve 31-12-2020

Locatiereserves privaat:

Locatie MHV	15.061	Reserve privaat 31-12-2019
	-2.340	Resultaat privaat 2020
	<u>12.721</u>	Reserve privaat 31-12-2020
Locatie VMBO	4.037	Reserve privaat 31-12-2019
	-2.358	Resultaat privaat 2020
	<u>1.679</u>	Reserve privaat 31-12-2020
Locatie PRO	1.560	Reserve privaat 31-12-2019
	-1.209	Resultaat privaat 2020
	<u>351</u>	Reserve privaat 31-12-2020
Locatie Rhenen	6.811	Reserve privaat 31-12-2019
	-4.494	Resultaat privaat 2020
	<u>2.317</u>	Reserve privaat 31-12-2020
Locatie Kesteren	9.916	Reserve privaat 31-12-2019
	1.874	Resultaat privaat 2020
	<u>11.790</u>	Reserve privaat 31-12-2020
	<u>28.858</u>	Totaal private (locatie) reserve 31-12-2020

Toelichting op de onderscheidende posten van de balans

2. Passiva

2.2 Voorzieningen

Personeel

2.2.1

	Saldo 31-12-2019	Dotaties 2020	Mutaties Onttrekkingen 2020	Vrijval 2020	Saldo 31-12-2020	Onderverdeling saldo 31-12-2020		
						< 1jaar	1-5 jaar	> 5 jr
2.2.1.1 Jubilea	158.928	38.130	14.778	-	182.280	30.000	50.000	102.280
2.2.1.2 Spaarverlof	78.876	31.119	-	6.440	103.555	20.000	25.000	58.555
2.2.1.3 IKB	176.549	114.650	-	15.986	275.213	25.000	125.000	125.213
Totaal:	414.353	183.899	14.778	22.426	561.048	75.000	200.000	286.048

2.2.1. Inzake nog niet opgenomen spaarverlof-, IKB- en jubilearechten dienen voorzieningen te zijn opgenomen.

2.2.1.1 Voor de berekening van de jubileumvoorziening wordt gebruik gemaakt van de tool van VOS-ABB.

2.2.1.3 Deze IKB (voorheen PGB) uren staan hier vermeld. In de cao wordt de mogelijkheid geboden om verlofuren (IKB basisbudget 50 klokuren/1fte)) te sparen.

Toelichting op de onderscheidende posten van de balans

2. Passiva		31-12-2020	31-12-2019
2.4	Kortlopende schulden (in euro's)		
2.4.3	Crediteuren	413.353	385.378
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	765.637	740.803
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	-	186.659
		<u>1.178.990</u>	<u>1.312.840</u>
2.4.9.1	Waarborgsommen (kluisjes+devices)	71.637	74.967
2.4.9.2	Overige nog te betalen kosten	467.634	418.155
2.4.9.3	Vooruitontvangen bedragen	227.838	115.935
2.4.9.4	Vakantiegeld, ejk en bindingstoelage	620.192	542.551
2.4.9.5	Overig	-	75.296
		<u>1.387.301</u>	<u>1.226.902</u>
	Totaal, kortlopende schulden	2.566.292	2.539.742
	Overlopende passiva		
2.4.10	Nog te besteden geoormerkte subsidies OC&W	18.451	20.613
	Totaal overlopende passiva	18.451	20.613
	Totaal kortlopende schulden:	<u><u>2.584.743</u></u>	<u><u>2.560.355</u></u>

Toelichting

- 2.4 Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs (=bedrag waarvoor het financieel actief of de financiële verplichting bij de eerste opname in de balans wordt opgenomen) zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.
- 2.4.3 De post Crediteuren betreft het saldo openstaande facturen op 31 december 2020.
- 2.4.7 De Belastingen, premies sociale lasten en de schulden ter zake van pensioenen zijn de bedragen over december 2020 die eerst in januari 2021 worden afgedragen. Door de ontwikkelingen rond de negatieve rente zijn wij premies zo mogelijk eerder af gaan dragen.
- 2.4.9.2 Onder de overige nog te betalen bedragen zijn bedragen begrepen van nog niet ingezette subsidies
- 2.4.9.3 De deelnemersbijdragen voor het cursusjaar 2020/2021 zijn grotendeels in het najaar van 2020 ontvangen. 5/12 deel hiervan wordt geboekt t.g.v 2020 en 7/12 deel t.g.v. 2021. Tevens zijn hier vooruitbetaalde bedragen inzake (duurdere) activiteiten opgenomen.
- 2.4.9.5 Onder overig zijn met name de reserveringen bindingstoelage opgenomen
- 2.4.10 Dit betreft de subsidie lerarenbeurs

Toelichting op de onderscheidende posten van de exploitatierekening 2020

	2020	2019
(in euro's)		
3 Baten		
(Rijks)bijdragen OCW		
3.1.1.1 (Normatieve) rijksbijdrage OCW	20.112.557	19.815.703
Overige subsidies OCW:		
3.1.2.1 geoormerkte subsidies	367.206	166.114
3.1.2.2 overige subsidies	2.388.716	2.277.641
3.1.3.3 ontvangen rijksbijdragen SWV	1.019.320	729.992
3.1.4 ontvangen SWV	457.315	426.414
Totaal (Rijks)bijdragen OCenW	<u>24.345.114</u>	<u>23.415.863</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen		
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	10.641	8.000
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	190.339	162.109
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>200.980</u>	<u>170.109</u>
3.5 Overige baten		
3.5.1 Verhuur onroerende zaken	8.433	9.480
3.5.2 Detachering personeel	73.543	146.667
3.5.5 Deelnemersbijdragen	107.175	92.870
3.5.6 Overige	110.576	191.778
Totaal overige baten:	<u>299.727</u>	<u>440.795</u>

Toelichting.

- 3.1.1.1 De (normatieve) rijksbijdrage OCW bestond in 2020 uit de lumpsumvergoeding voor personeel en de lumpsumvergoeding voor materieel.
Er is in heel 2020 uiteindelijk bijna € 612.000,- meer personele lumpsum vergoeding betaald door CFI/DUO dan over 2019. CAO aanpassingen zijn hier een oorzaak van.
De materiële vergoeding is door prijsindexering in 2020 bijna € 80.000,- hoger dan 2019.
- 3.1.2.1 De geoormerkte subsidie(s) betreft: zomerschool, doorstroomprogramma po-vo, lerarenbeurs en technisch VMBO
Deze gelden worden eerst een bezit op het moment van besteding. Het Ministerie kan tot terugvordering overgaan wanneer deze middelen niet binnen een bepaalde termijn en/of conform de richtlijnen van het Ministerie van OCW worden uitgegeven.
- 3.1.2.2 Onder overige subsidies zijn opgenomen de schoolboeken, prestatiebox, vsv gelden en maatwerkbekostiging nieuwkomers.
- 3.2.1 Het betreft hier de vergoedingen (via de Gemeente Wageningen) inzake inrichting schoolplein en een tegemoetkoming inzake gebruik sportveld(en).
- 3.2.2 Het betreft hier vergoedingen inzake Sterk Techniek Onderwijs, ESF-gelden en overige Europese subsidies.
- 3.5.5 De totaal ontvangen deelnemersbijdrage (VOB) in de schooljaren 2019/20 en 2020/21 (opbrengst 2020) is € 107.175,-.

3.5.6 **Toelichting op de onderscheiden posten
van de exploitatierekening 2020**

(in euro's)

Toelichting overige baten	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Automaten	1.119	4.293
Kantine	3.575	6.016
Overstap leerlingen (instroom)	21.810	64.302
Vrijval en onttrekking voorzieningen	22.427	84.692
overname ICT apparatuur	1.400	13.855
Overige baten	60.245	18.620
	<u>110.576</u>	<u>191.778</u>

Toelichting op de onderscheiden posten van de exploitatierekening

(in euro's)		2020	2019
4	Lasten		
4.1	Personele lasten		
4.1.1.1	Lonen en salarissen	14.265.516	13.502.639
4.1.1.2	Sociale lasten	1.797.826	1.698.923
4.1.1.3	Pensioenlasten	<u>2.182.973</u>	<u>2.255.052</u>
		18.246.315	17.456.613
4.1.2.1	dotatie overige pers.voorzieningen	183.899	24.878
4.1.2.2	Uitzendkrachten, declaranten en overige personele lasten:	1.828.588	2.109.992
4.1.2.3	nascholing	<u>140.364</u>	<u>159.535</u>
		2.152.851	2.294.405
4.1.4	Uitkeringen (-/-)	202.198-	85.558-
	Totaal personele lasten	<u>20.196.968</u>	<u>19.665.460</u>

4.1.1.1 De directe loonkosten zijn in 2020 bijna € 790.000 hoger dan in 2019.

4.1.2.1 De dotatie aan de personele voorzieningen is de som van de dotatie aan de voorziening spaarverlof, IKB en de jubileumvoorziening incl. de onttrekkingen en vrijval uit de genoemde voorzieningen (betaling vindt rechtstreeks plaats via de salarissen).

4.1.2.2 De post uitzendkrachten, declaranten en overig bestaat o.a. detacheringen, reiskosten, kosten begeleiding personeel, kosten WAO eigenrisicodragerschap, werkloosheidsuitkering t.l.v. bestuur en overige uitbestedingen.

4.1.4 Uitkeringen: Voor 2020 betreft het (zwangerschap en arbeidsongeschiktheid) uitkeringen van UWV en ABP/Loyalis.

		2020	2019
4.2	Afschrijvingen		
4.2.2	Gebouwen	43.558	43.558
4.2.3	Inventaris en apparatuur	654.936	652.477
4.2.4	Meerjaren onderhoud	75.766	80.399
	Totaal afschrijvingen	774.260	776.434

4.2.4 A.g.v. een stelselwijziging wordt m.i.v. 2013 direct afgeschreven op gerealiseerd (groot) onderhoud.

	toelichting lasten (vervolg)	2020	2019
	(in euro's)		
4.3	Huisvestingslasten		
4.3.1	Huur	206.680	198.957
4.3.2	Verzekeringen	18.873	18.179
4.3.3	Dagelijks onderhoud en contractonderhoud	251.032	179.847
4.3.4	Energie en water	293.372	287.445
4.3.5	Schoonmaakkosten	402.376	359.534
4.3.6	Heffingen	20.319	28.474
	Totaal huisvestingslasten	1.192.652	1.072.435

4.3.1 Naast de te betalen huur inzake de sporthal in Rhenen zijn daar de huur voor sportvelden (WUR), sportzalen in De Vlinder en de huur voor fitness- en archiefruimte in de Vlinder.

4.3.4 De kosten voor energie zijn in 2020 in totaliteit vrijwel gelijk aan 2019.

4.3.5 De totale schoonmaakkosten zijn in 2020 ruim € 40.000 (+12%) hoger dan in 2019. Zowel de kosten van het schoonmaakbedrijf (+ € 23.000) als de overige schoonmaakkosten (€ +20.000) zijn hoger.

		2020	2019
4.4	Overige instellingslasten		
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	867.263	918.285
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.456.118	1.200.579
4.4.4	Overige	133.553	64.530
	Totaal overige instellingslasten	2.456.934	2.183.394

4.4.1 De administratie- en beheerslasten zijn lager omdat de nieuwkomers in een eigen pand zijn ondergebracht. (hiervoor waren dit uitbestede leerlingen bij het ROC)

4.4.2 Hier zijn o.m. de kosten voor ict-kleinmateriaal, sectie uitgaven en zorgleerlingen opgenomen. Alle bestedingen, incl.projecten ouderraad, die betaald worden uit de vrijwillige ouderbijdragen vallen hieronder inclusief de, apart in rekening gebrachte, duurdere activiteiten en individuele leermiddelen.

4.4.4 Hieronder zijn opgenomen de kosten van PR, MR en RVT.

	<u>Accountantskosten</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
4.4.1.1	onderzoek jaarrekening	20.207	21.338	21.780
4.4.1.2	ov.controleopdrachten	-	-	-
4.4.1.3.	fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4.	ov.niet-controlediensten	-	-	-
	totaal accountantskosten:	20.207	21.338	21.780

Toelichting op de onderscheiden posten van de exploitatierekening

	2020	2019
(in euro's)		
5. Financiële baten en lasten		
5.1 Financiële baten		
5.1.1 Rentebaten	-	468
5.1.2 Overige financiële baten	-	-
	0	468
5.2 Financiële lasten		
5.2.1 Rentelasten	5.930	104
5.2.2 Overige financiële lasten	-	-
	5.930	104
Saldo financiële baten en lasten	-5.930	364

Titel	Leverancier	Start cont	Einde contra	Jaarkosten (incl BTW)	Contractsoort	Contractduur	Omschrijving	Aanbestedingproced	Opzegging
Alarmopvolging Pantarijn breed	Sleutelwacht	21-4-2010	31-12-2019	€ 11.750,00	Stilzwijgende verlenging	5 jaar		enkelvoudig onderhands	drie maanden van tevoren
Iddink Overeenkomst Schoolboeken I	Iddink Voortgezet Onderwijs B.V.	25-11-2015	31-7-2020	€ 400.000,00	Stilzwijgende verlenging	55 maanden	Optionele verlenging van 4 x 1 jaar Tevens inbegrepen opdrachtbevestiging Volume Uren	Europese aanbesteding	schriftelijk, 3 maanden voor einde van aflooptdatum
Contract 24x7 Escalaties	IT-Value BV	26-4-2013	31-12-2017	€ 12.342,00	Onbepaalde tijd	doorlopend		enkelvoudig onderhands	Opzegtermijn 3 maanden
Onderhoudscontract technische installaties	Madern Techniek BV	23-11-2011	31-12-2017	€ 22.075,00	Stilzwijgende verlenging	1 jaar		enkelvoudig onderhands	drie maanden van tevoren.
Hostingovereenkomst 06-06-2011	SchoolMaster BV	1-6-2011	30-6-2017	€ 57.440,00	Stilzwijgende verlenging	1 jaar	Hosting van de SchoolMaster Magistersuite via (schoolwerkplek) .Voor de programmatuur is de Licentie- en Abonnementsovereenkomst afgesloten. Opgegeven jaarkosten zijn voor de	enkelvoudig onderhands	Niet gespecificeerd; verbonden met de licenties van Magister, dus per schooljaar
Overeenkomst lidmaatschap leermateriaal en ondersteuning	Stichting VO-content	1-8-2013	31-7-2017	€ 17.661,00	Stilzwijgende verlenging	1 jaar	VO-content zorgt namens VO-scholen dat uitgevers Stercollecties ontwikkelen, onderhouden en actualiseren. Jaarlijkse bijdrage gebaseerd het totale leerlingenaantal van de school	enkelvoudig onderhands	De overeenkomst wordt aangegaan voor een periode van minimaal één schooljaar (1 augustus – 31 juli) en daarna jaarlijks met één jaar stilzwijgend verlengd. De overeenkomst dient vóór 1 maart schriftelijk opgezegd te worden.
Servicemanager	WillyWare	1-2-2016	31-12-2017	€ 45.000,00	Bepaalde tijd	1 jaar		enkelvoudig onderhands	Eindigt per 1 januari 2018
Schoonmaakdienstverlening	Permar	3-2-2014	31-12-2018	€ 320.304,00	Bepaalde tijd	3 jaar		Europese aanbesteding	Drie maanden van tevoren. Echter Permar is per 1-1-2018 ontbonden.
Overeenkomst Multifunctionals	Sharp	16-10-2016	16-10-2020	€ 34.182,00	Stilzwijgende verlenging	4 jaar		Europese aanbesteding	
Afvalverwerking	Sita	11-12-2013	1-1-2018	€ 22.800,00	Stilzwijgende verlenging	3 jaar		enkelvoudig onderhands	drie maanden van tevoren
SMC alarmdiensten VMBO-Pro	SMC	12-1-2015	31-12-2017	€ 33.803,00	Stilzwijgende verlenging	1 jaar		enkelvoudig onderhands	
Servicemanager	WillyWare	1-2-2016	31-12-2017	€ 45.000,00	Bepaalde tijd	1 jaar		enkelvoudig onderhands	Eindigt per 1 januari 2018
Overeenkomst Multifunctionals	Sharp	16-10-2016	16-10-2020	€ 34.182,00	Stilzwijgende verlenging	4 jaar		Europese aanbesteding	

Model G

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	kenmerk	periode	bedrag van de toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	de prestatie is geheel uitgevoerd en afgerond	de prestatie is niet geheel uitgevoerd en afgerond voor
Subsidie Studieverlof/lerarenbeurs	1091671-1	2020-2021	29.702	29.702		17.326
Subsidie Studieverlof/lerarenbeurs	1094164-1	2020-2021	1.928	1.929		1.125
Subsidie Studieverlof/lerarenbeurs	1039083-1	2019-2020	4.115	4.115	X	
Subsidie Studieverlof/lerarenbeurs	1007770	2019-2020	38.274	38.274	X	
Doorstroomprogramma po-vo	DPOVO20145	2020-2021	88.000	44.000	X	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	kenmerk	datum	bedrag van de toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	te verrekenen overschot ultimo verslagjaar
Inhaal en ondersteuningsprogramma's 2020-2021	IOP-13693-VO	2020	€ 220.500	€ 220.500	€ 220.500	
Sterk Techniek Onderwijs regio Foodvalley	STO Wageningen	2020	€ 165.670	€ 129.997	€ 198.971	

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van het op de St.openbaar VO Wageningen e.o. van toepassing zijnde WNT-maximum voor het onderwijs (VO); plafond leidinggevende topfunctionaris(sen) op basis van 11 complexiteitspunten in klasse D met een maximum van € 157.000; plafond toezichthoudende topfunctionaris(sen) € 23.550 (voorzitter) en plafond toezichthoudende topfunctionaris(sen) € 15.700 (leden)

Pantarijn heeft sinds 1 april 2013 één directeur/bestuurder en sinds 1-12-2013 een Raad van Toezicht. De directeur/bestuurder is in loondienst is van de Stichting.

Voor hun werkzaamheden ontvangen de leden van de Raad van Toezicht een honorering en indien van toepassing een bijdrage in de reiskosten.

De kosten (behoudens salaris bestuurder) zijn verantwoord onder 4.4.1 (Administratie- en beheerslasten).

Vermelding topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 1 (vermelding alle bestuurders met dienstbetrekking)

jaar	naam voorz.j/n	ingang dienstverband	einddatum dienstverband	Omvang dienst- verband in FTE	Beloning	Voorziening beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens einde dienstverband	motivering overschrijding norm en andere toelichting
2020	Mevr. S.L. Efdé voorz. J	1-4-2013	nvt	1	€ 134.873	€ 20.050	€ 0,00	
					€ 134.873	€ 20.050	€ 0,00	
2019	Mevr. S.L. Efdé voorz. J	1-4-2013	nvt	1	€ 129.372	€ 19.482	€ 0,00	
					€ 129.372	€ 19.482	€ 0,00	

Vermelding topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 2 (vermelding alle bestuurders zonder dienstbetrekking)

jaar	naam voorz.j/n	ingang dienstverband	einddatum dienstverband	Omvang dienst- verband in FTE	Beloning	Voorziening beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens einde dienstverband	motivering overschrijding norm en andere toelichting

nvt

Vermelding toezichthouders (lid van het hoogste toezichthoudende orgaan)

jaar	naam voorz.j/n	ingangsdatum functie	einddatum functie	Omvang dienst- verband in FTE	Beloning	Voorziening beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens einde dienstverband	motivering overschrijding norm en andere toelichting

2020	de heer H.J.Niemeijer	1-1-2014		nvt	€ 5.817	*	€ 0,00	€ 0,00
2020	de heer E.Koenen	1-7-2019		nvt	€ 5.817	*	€ 0,00	€ 0,00
2020	de heer M.B.A.J.Derksen	1-5-2016		nvt	€ 8.725	*	€ 0,00	€ 0,00
2020	Mevrouw F. Hengeveld	1-4-2020		nvt	€ 0		€ 0,00	€ 0,00
2020	Mevrouw E.L. Holten	1-5-2016		nvt	€ 0	*	€ 0,00	€ 0,00
					€ 20.358		€ 0,00	€ 0,00
2019	de heer H.J.Niemeijer	1-1-2014		nvt	€ 4.813	*	€ 0,00	€ 0,00
2019	de heer A Jongstra (vz)	1-1-2011	31-12-2019	nvt	€ 7.219		€ 0,00	€ 0,00
2019	de heer E.Koenen	1-7-2019		nvt	€ 2.813	*	€ 0,00	€ 0,00
2019	de heer M.B.A.J.Derksen	1-5-2016		nvt	€ 4.813	*	€ 0,00	€ 0,00
2019	Mevrouw E.L. Holten	1-5-2016		nvt	€ 4.813	*	€ 0,00	€ 0,00
					€ 24.470		€ 0,00	€ 0,00

*) dit bedrag is exclusief 21% btw

Vermelding niet-topfunctionarissen (andere functionarissen van wie de bezoldiging c.q. de ontslagvergoeding de norm overschrijdt)

jaar	naam voorz.j/n	ingang dienstverband	einddatum dienstverband	Omvang dienst- verband in FTE	Beloning	Voorziening beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens einde dienstverband	motivering overschrijding norm en andere toelichting

nvt

Vermelding niet-topfunctionarissen (zelfde opgave als hierboven, maar dan over het voorgaande verslagjaar)

jaar	naam voorz.j/n	ingang dienstverband	einddatum dienstverband	Omvang dienst- verband in FTE	Beloning	Voorziening beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens einde dienstverband	motivering overschrijding norm en andere toelichting

nvt

(Voorstel) Bestemming exploitatiesaldo

	2020	2019		
(in euro's)				
Verdeling van het exploitatiesaldo				
toevoegen/onttrekken aan algemene reserve	-488.216	215.925		
toevoegen/onttrekken aan reserve gespaarde Bapo	-5.995	0		
Toevoegen/onttrekken aan bestemmingsreserve nieuwkomers	336.191	122.371		
Toevoegen/onttrekken aan bestemmingsreserve locatie(s)	377.108	-8.890		
verdeling locaties:				
	publiek	privaat	totaal 2020	totaal 2019
Saldo 2020 exploitatieresultaat MHV	47.733	-2.340	45.393	-274.794
Saldo 2020 exploitatieresultaat VMBO	78.714	-2.358	76.356	79.034
Saldo 2020 exploitatieresultaat PRO	181.719	-1.209	180.510	84.324
Saldo 2020 exploitatieresultaat Rhenen	-12.396	-4.494	-16.890	151.656
Saldo 2020 exploitatieresultaat Kesteren	89.865	1.874	91.739	-49.110
	385.635	-8.527	377.108	-8.890
exploitatiesaldo:			219.088	329.406

Gebeurtenissen na balansdatum

De accountant verricht werkzaamheden die er op gericht zijn toereikende controle-informatie te verkrijgen. Gebeurtenissen na de balansdatum maar voor de datum van de accountantsverklaring die aanpassing van- of vermelding in- de jaarrekening vereisen dienen te worden gesignaleerd. Geconstateerd is dat er geen sprake is van dergelijke gebeurtenissen.

HOOFDSTUK 5: JAARVERSLAG 2020 RAAD VAN TOEZICHT

5.1 Inleiding

De Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs van Wageningen en Omstreken, kortweg RSG Pantarijn, kent twee organen; het bestuur, dat het bevoegd gezag van de stichting vormt, en de Raad van Toezicht, de interne toezichthouder.

Vanuit het oogpunt van Goed Toezicht vindt de Raad van Toezicht het van wezenlijk belang om zich te verantwoorden over de wijze waarop het interne toezicht wordt uitgeoefend. Eén van de middelen daartoe is dit jaarverslag. Daarmee geeft de raad tevens gevolg aan een bepaling van de Stichtingsstatuten en aan de richtlijn van de Code Goed Bestuur VO, die beide de publicatie van een jaarverslag voorschrijven.

5.2 De toezichtvisie

De Raad van Toezicht draagt een integrale verantwoordelijkheid voor de uitoefening van het interne toezicht. Het is de opvatting van de raad dat raad en bestuur van Pantarijn met elkaar een organisch en bestuurlijk geheel vormen, ieder met eigen onderscheidende rollen en verantwoordelijkheden. Het intern toezicht maakt onderdeel uit van de organisatie; de kern van de samenwerking tussen raad en bestuur is dat de raad toezicht houdt en de Bestuurder bestuurt. Hierbij leidt de Bestuurder de onderwijsorganisatie en leidt de raad het toezicht. Essentieel daarbij is dat beiden positief kritisch tegenover elkaar staan. Zij zijn elkaars tegenhangers, maar wel in de juiste balans en in de goede betekenis van het woord.

In de toezichtvisie (2018) heeft de raad de volgende doelen geformuleerd:

a. Vanuit de maatschappelijke opdracht toezien op de uitvoering van de algemene doelstelling van de Stichting zoals verwoord in de Stichtingsstatuten, te weten; het doen geven en bevorderen van openbaar voortgezet onderwijs, als bedoeld in de Wet op het Voortgezet Onderwijs, in de gemeente Wageningen en omstreken.

b. Toezien op de realisatie van de specifieke doelen van de Stichting:

Leerlingen – op een niveau dat tenminste overeenkomt met hun mogelijkheden -:
i. toerusten voor een actieve deelname aan- en participierend burgerschap in onze democratie
ii. toerusten voor een succesvol vervolg in onderwijs of beroep.

Deze doelen zijn in de toezichtvisie nader gespecificeerd.

5.3 Toezichtkader

De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn expliciet beschreven in de statuten van de Stichting en het hierop gebaseerde 'Reglement Raad van Toezicht/Code Goed onderwijsbestuur 2019'. Op de website van Pantarijn zijn op de downloadpagina onder het kopje 'Goed Bestuur' alle relevante documenten in dit kader te downloaden.

De Raad van Toezicht weet zich gebonden aan de landelijke Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019. De richtlijnen die vermeld staan in de paragraaf over het interne toezicht worden toegepast, met uitzondering van de richtlijn die de Code geeft over de maximale benoemingstermijn van acht jaar voor de leden van de raad. De statuten worden hierop gewijzigd.

In december 2020 heeft de gemeente Wageningen ingestemd met het aanpassen van de stichtingsstatuten op dit punt.

In de stichtingsstatuten worden de werkzaamheden van de Raad van Toezicht als volgt omschreven: " Het toezicht houden op de gang van zaken binnen de stichting, een en ander met het oog op de belangen en de continuïteit van de stichting".

De raad ziet toe op de naleving van de wettelijke verplichtingen door de Bestuurder en houdt toezicht op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen. De Bestuurder behoeft de schriftelijke goedkeuring van de Raad van Toezicht alvorens zij het strategisch beleid, begroting, jaarrekening en jaarverslag van Pantarijn kan vaststellen.

Tevens stelt de Raad van Toezicht de Bestuurder aan en is haar werkgever. Ook benoemt de raad de accountant.

5.4 Werkwijze

De Raad van Toezicht onderscheidt in zijn werkzaamheden de volgende aspecten:

- Uitoefenen van het interne toezicht op het beleid van de Bestuurder en op de gang van zaken binnen Pantarijn.
- Vervullen van een klankbordrol ten opzichte van de Bestuurder en haar gevraagd en ongevraagd advies geven.
- Statutair vereiste besluiten nemen.
- Invulling geven aan de werkgeversrol naar de Bestuurder en vaststellen en uitvoeren van het remuneratiebeleid.

De eerste drie aspecten komen gewoonlijk aan de orde op de reguliere vergaderingen van de Raad van Toezicht, waarbij de Bestuurder altijd aanwezig is.

Het uitoefenen van de werkgeversrol is gedelegeerd aan de remuneratiecommissie welke wordt gevormd door twee leden van de raad. De vaststelling van remuneratiebeleid gebeurt door de voltallige raad, buiten aanwezigheid van de Bestuurder.

De agenda voor de reguliere vergaderingen wordt opgesteld in een overleg tussen de voorzitter van de Raad van Toezicht, de Bestuurder en de ambtelijk secretaris van de raad.

Buiten de remuneratiecommissie om kent de raad geen andere commissies.

5.5 Basisgegevens van de toezichthouders

Samenstelling

Statutair is bepaald dat de Raad van Toezicht bestaat uit minimaal vijf en maximaal zeven leden. Binnen dat kader bepaalt de raad zijn eigen omvang. In 2020 telde de Raad van Toezicht vijf leden. De zittingstermijn is vooralsnog statutair bepaald op drie jaar en de leden zijn tweemaal herbenoembaar.

De leden worden benoemd door de gemeenteraad van Wageningen. De personeels- en de oudergeleding van de medezeggenschapsraad van Pantarijn hebben een statutair voordrachtrecht. De overige leden worden voorgedragen door de Raad van Toezicht zelf.

De raad wijst zelf zijn voorzitter aan. Deze taak wordt sinds januari 2020 uitgevoerd door dhr. Derksen. Dhr. Niemeijer is vicevoorzitter. De remuneratiecommissie bestaat uit dhr. Koenen (voorzitter) en dhr. Niemeijer.

Rooster van aftreden

Naam	Benoemd tot	Termijn	Voordracht van
Dhr. M.B.A.J. Derksen	2022	2 ^e	RvT
Dhr. E.V. Koenen	2022	1 ^e	MR-personeel
Mevr. E.L. Holten	2022	2 ^e	MR-ouders
Dhr. H.J. Niemeijer	2020	2 ^e	RvT
Mevr. F.W. Hengeveld	2023	1 ^e	RvT

Voorzitter van de raad is de heer Derksen sinds 1 januari 2020. Mevrouw Hengeveld is sinds april 2020 toegetreden tot de raad van toezicht. Door het vertrek van de heer Jongstra eind 2019 was er een plek vacant.

Honorering

De hoogte van de honorering is in 2019 vastgesteld op € 5.625 voor een lid en voor de voorzitter anderhalf keer dit bedrag (€ 8.437,50). Deze honorering is gekoppeld aan eventuele (structurele) verhogingen van de CAO bestuurders VO. In deze CAO is een verhoging van 3,4% afgesproken per 1 januari 2020. De honorering 2020 bedraagt € 5.816,25 voor een lid en € 8.724,37 voor de voorzitter.

Met deze vastgestelde bedragen blijft de honorering van de raad van toezicht binnen de normen die de Wet Normering Topinkomens (WNT) stelt. In de jaarrekening in het jaarverslag van Pantarijn is een overzicht opgenomen van de honoreringsgegevens over de jaren 2020 en 2019.

Persoonlijke gegevens

De heer drs. M.B.A.J. (Maurits) Derksen uit Ede (1964) voorzitter	
Bezoldigde functie	Eigenaar Kanaän BV Lid CAO onderhandelingsdelegatie – VTOI-NVTK Voorzitter Internationaal MVO convenant voor de metaalsector Managing Director Lobsters Nederland
Onbezoldigde functies	Lid Raad van Advies – Hogeschool Arnhem en Nijmegen
De heer drs. H.J. (Hanno) Niemeijer uit Wageningen (1954) vice-voorzitter, lid remuneratiecommissie	
Bezoldigde functie	Eigenaar Hanno J. Niemeijer Consultancy
Onbezoldigde functies	Geen

De heer drs. E.V. (Eric) Koenen uit Heelsum (1958)
lid, voorzitter remuneratiecommissie

Bezoldigde functie	D.G.A./Partner Doorwerthgroep B.V. Voorzitter Raad van Commissarissen Woningcorporatie Lefier Lid Raad van Toezicht Atria Amsterdam Lid Raad van Commissarissen Berman Installatie groep
Onbezoldigde functies	Bestuurslid Foundation for Corporate education

Mevrouw drs. E.L. (Eline) Holten uit Epse (1962)
lid

Bezoldigde functie	Eigenaar bureau Eline L. Holten, strategie, mens & organisatie Lid van de Raad van Toezicht – Entrea Lindenhout Lid Raad van Toezicht - Stichting De Kleine Prins. Per 1 september 2018 Directeur Stichting Endoor ROC van Twente
Onbezoldigde functies	Geen

Mevrouw drs. F.W. (Frida) Hengeveld uit Elburg (1954)
lid

Bezoldigde functie	Lid Raad van Commissarissen Rabobank Noord Veluwe Voorzitter Raad van Toezicht Aurora Onderwijsgroep
Onbezoldigde functies	Voorzitter Kunstenaarsvereniging Palet te Zwolle Senior Expert PUM

5.6 Professionalisering

De Raad van Toezicht is lid van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijs (VTOI-NVTK) en maakt gebruik van de ondersteuningsmogelijkheden voor verdere professionalisering van de leden. Een vertegenwoordiging van de raad heeft het jaarlijkse congres bijgewoond. Ook is een aantal themabijeenkomsten bijgewoond en ondersteunt een lid de VTOI-NVTK bij de CAO-vorming. Daarnaast ontvangen de leden regelmatig publicaties vanuit de vereniging over actuele ontwikkelingen en achtergrondinformatie.

Sinds 2018 bespreekt de raad de vergadering voor, zonder aanwezigheid van de bestuurder en ambtelijk secretaris. Deze voorbespreking draagt bij aan een efficiënte vergadering en zorgt ervoor dat er meer met één mond gesproken wordt.

De raad ervaart verder de verkregen informatie van het bestuur als tijdig, relevant en transparant.

Wat betreft de klankbordrol is geconstateerd dat het aspect van gevraagd en ongevraagd advies van de raad aan Bestuurder naar tevredenheid heeft gefunctioneerd.

De evaluatie van het eigen functioneren 2019 vond in 2020 plaats, net zoals de evaluatie over kalenderjaar 2020 einde 2020 plaatsgevonden. Van de punten die naar voren kwamen uit de evaluatie van 2019, is bekeken of deze ook van toepassing waren op 2020. Volgens de raad behoeven de volgende punten aandacht:

- Mens en Teams, (meer) in verbinding staan met stakeholders extern (bijv. burgemeesters), de organisatie, de MR, leerlingen en personeel en de raad onderling.
- Werkwijze, instellen van commissies (naast de remuneratiecommissie). Het gaat dan om het inrichten van een auditcommissie en een onderwijscommissie. Ook is een doel inhoudelijke verdiepende en verbredende discussies te voeren, bijvoorbeeld in de vorm van een themabijeenkomst. Daarnaast wordt er, na vaststelling van vergaderdata, niet meer geschoven met deze data.
- Visie op toezicht en toezichtkader/agenda, herijken van deze stukken en mogelijk aanpassen.

Afgesproken is de volgende evaluatie te laten begeleiden door een externe partij.

5.7 Verslag over het kalenderjaar 2020

Bijeenkomsten van de Raad van Toezicht

In 2020 hebben vijf reguliere vergaderingen plaatsgevonden en één evaluatievergadering. Er is slechts één vergadering geweest waarbij de leden van de raad fysiek aanwezig waren (10 maart 2020). Doordat door omstandigheden slechts twee leden van de raad aanwezig waren, zijn de agendapunten van die vergadering doorgeschoven naar de daaropvolgende vergadering. De overige vergadermomenten vonden online plaats via Teams. De themabijeenkomst die gepland stond voor november is verplaatst vanwege de wens fysiek met elkaar in gesprek te gaan. Op de vergadering van mei 2020 was de accountant aanwezig via Teams om de raad het accountantsverslag en het jaarverslag toe te lichten.

Daarnaast heeft de raad, conform artikel 24e1.3 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs eenmaal aangeschoven bij een MR-vergadering en eenmaal overleg gevoerd met de MR.

datum	type vergadering
10 maart 2020	Reguliere vergadering
9 april 2020	Reguliere vergadering
12 mei 2020	Reguliere vergadering
29 september 2020	Reguliere vergadering
13 oktober 2020	MR-vergadering, bijgewoond door delegatie MR
14 november 2020	Reguliere vergadering
8 december 2020	Evaluatievergadering
15 december 2020	Overleg Raad van Toezicht - Medezeggenschapsraad

De bestuurder nam deel aan alle reguliere vergaderingen, de overlegmomenten met de MR en de evaluatievergadering. De verslaglegging van de reguliere vergaderingen en de evaluatievergadering werd gedaan door de ambtelijk secretaris.

Besluitvorming door de toezichthouder

De bestuurder behoeft voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de raad van toezicht voor het nemen van besluiten betreffende het vaststellen van strategisch beleid, de begroting en het jaarverslag, de jaarrekening inbegrepen. In dat kader waren de volgende beleidsstukken door de bestuurder ter goedkeuring aan de raad voorgelegd:

- Jaarverslag 2019 RSG Pantarijn
- Financiële kaders voor de formatiebegroting 2020-2021
- Exploitatiebegroting 2021
- Statutenwijziging

Daarnaast heeft de raad de WNT-classificatie 2019 en 2020 vastgesteld.

Behandelde thema's

Elke vergadering werden schriftelijke mededelingen vanuit de bestuurder, kwartaalrapportages over het financiële verzuim en de financiële stand van zaken besproken. Onderwerp van gesprek was wat de bestuurder vond van deze gegevens en of er sprake was van verklaringen van het getoonde beeld. Voorafgaand aan de statutaire goedkeuring voor het vaststellen van bovengenoemde stukken, werd er met de bestuurder van gedachten gewisseld over deze stukken. Het aanpassen van de stichtingsstatuten behoeft goedkeuring van de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft 14 december 2020 ingestemd.

Naast de hierboven al genoemde documenten, ontving de raad ook nog de volgende stukken: Managementletter accountant, jaaroverzicht klachtenafhandeling 2019, bestuursrapportage samenwerkingsverband Gelderse Vallei, eindevaluatie 2019 schoolplan 2016-2020, verantwoording vernieuwingsgelden, discussiestuk toekomst van ons onderwijs, evaluatiekader strategisch beleidsplan 2020-2024, kern strategisch beleidsplan 2020-2024, accountantsverslag 2019, resultaten leerling-, ouder- en medewerker-tevredenheidonderzoeken 2020, leerlingenaantallen en leerlingenprognoses 2020, analyse aanmeldingen schooljaar 2020-2021. Bij de schriftelijke mededelingen waren soms bijlagen toegevoegd, zoals de conceptvisie op burgerschap en de visie op toetsing en examinering.

Een vast agendapunt van de vergadering in 2020 was het bijpraten over het corona-virus. Dit virus heeft flinke impact (gehad) op de gang van zaken op scholen. Naast dit bijpraten is de raad ook via e-mail regelmatig geïnformeerd over hoe de school omgaat met de uitdagingen die dit virus met zich meebracht (en brengt).

Ook het thema burgerschapsonderwijs is vaker onderwerp van gesprek geweest, mede ingegeven door het corona-virus, maar ook door bijvoorbeeld de dood van de Franse docent Paty. Ook is de toekomst van het onderwijs in zijn algemeenheid maar ook specifiek van Pantarijn vaker onderwerp van gesprek geweest (onder andere aan de hand van het discussiestuk toekomst van ons onderwijs, maar ook aan de hand van de analyse aanmeldingen).

Remuneratiecommissie

Sinds begin 2020 wordt de remuneratiecommissie gevormd door de heer H. Niemeijer, lid en de heer E. Koenen, voorzitter. Het jaarlijks terugkerend beoordelingsgesprek tussen commissie en bestuurder vond in juni 2020 plaats. De bestuurder werd aan de hand van de resultaatgebieden beoordeeld. De gesprekken werden gebaseerd op feedback van de voltallige raad. De remuneratie van de bestuurder is voor 2020 vastgesteld binnen de normen van de Wet Normering Topinkomens.

5.8 onafhankelijke informatievoorziening

Het accountantsverslag en de mondelinge toelichting van de accountant

Gebruikelijk is dat de accountant zijn bevindingen vastlegt in het accountantsverslag en mondeling toelicht in een reguliere vergadering van de raad.

Drs. Erik Vriesen RA, directeur Hofsteenge Zeemangroep, was daarvoor aanwezig in de online vergadering van mei 2020. Naast een inhoudelijke toelichting, waarbij de accountant aangaf dat Pantarijn het huis op orde heeft, is de raad geadviseerd om als raad het thema fraude en integriteit te bespreken met de bestuurder met het accent op de scheidslijn bestuurder raad van toezicht. De jaarrekening is op basis van controle van de accountant vastgesteld en goedgekeurd.

Externe stakeholders

In 2020 heeft de raad amper een relatie met de diverse externe stakeholders kunnen onderhouden. Zo zijn de jaarlijkse gesprekken die gepland stonden met burgemeester en wethouder(s) niet doorgegaan.

Dat kwam voornamelijk door de corona-pandemie, waardoor fysiek overleg niet mogelijk was, maar ook doordat bijeenkomsten waarbij (een delegatie van de) raad aanwezig is niet doorgegaan zijn.

Informatie over de samenwerkingsverbanden verliep via de bestuurder. Het governance-inrichting, (waar de raad in het verleden zorg over geuit heeft), van de samenwerkingsverbanden is bij Gelderse Vallei veranderd. Dit samenwerkingsverband heeft een eigen raad van toezicht inmiddels. Eenzelfde ontwikkeling vindt plaats bij het andere samenwerkingsverband Rivierenland.

Contacten met interne belanghebbenden

De raad ontving weliswaar een analyse van de tevredenheidsonderzoeken, maar een gesprek met de betreffende interne belanghebbenden heeft nauwelijks plaatsgevonden. Tijdens de evaluatievergadering is naar voren gekomen dat het onderhouden van relaties met interne belanghebbenden aandacht behoeft.

Daar waar vorige jaren ook inzicht werd verkregen door (informele) gesprekken met locatiedirecteuren, docenten, ouders en leerlingen (bijvoorbeeld tijdens diploma-uitreikingen of door het bijwonen van bijeenkomsten), is dat in 2020 niet gebeurd. De corona-pandemie is daar grotendeels debet aan.

In oktober heeft een delegatie van de raad een reguliere MR-vergadering bijgewoond. Dit moment stond oorspronkelijk gepland in juni, maar is op verzoek van de raad verzet. Ook is er overleg geweest met de medezeggenschapsraad in december. Ook dit overleg is op verzoek van de raad een keer verzet. Onderwerp van gesprek was de governance code, toekomstvisie RvT, burgerschapsonderwijs en Covid-19.

HOOFSTUK 6: ALGEMENE INFORMATIE**6.1 Gegevens over de rechtspersoon**

Bevoegd gezag	Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs van Wageningen en Omstreken, Postbus 257, 6700 AG Wageningen
Naam instelling	Regionale scholengemeenschap Pantarijn
Adres (Ondersteunende dienst)	Hollandseweg 9, 6706 KN Wageningen Postbus 257, 6700 AG Wageningen
Telefoonnummer	0317 465893
Bankgegevens	NL22INGB0655113665
E-mailadres	bestuurssecretariaat@pantarijn.nl
Internetsite	www.pantarijn.nl
Bestuursnummer	13693
Naam contactpersoon	T.Druif, Senior medewerker financiën
E-mail contactpersoon	tdruif@pantarijn.nl
BRIN-nummer	16YV
Registratienummer KvK	09113954
Onderwijslocaties	
00	Hollandseweg 11 te Wageningen
01	Hollandseweg 9 te Wageningen
02	Nieuwe Veenendaalseweg 137 te Rhenen
04	Vicuslaan 2 te Kesteren
10	Top Naeffstraat 10-12 te Wageningen
Locatie MHV Wageningen	
Bezoekadres	Hollandseweg 11, 6706 KN Wageningen
Postadres	Postbus 257, 6700 AG Wageningen
Telefoon	(0317) 465 855
E-mail	mhvwageningen@pantarijn.nl
Internet	www.pantarijn.nl
Locatiedirecteur	Mevrouw S. van Donselaar
Locatie VMBO/PRO Wageningen	
Bezoekadres	Hollandseweg 9 , 6706 KN Wageningen
Postadres	Postbus 257, 6700 AG Wageningen
Telefoon VMBO	(0317) 466 599
Telefoon PRO	(0317) 466 590
E-mail VMBO	vmbowageningen@pantarijn.nl
E-mail PRO	prowageningen@pantarijn.nl
Internet	www.pantarijn.nl
Locatiedirecteur	De heer B. Pool
Locatie Rhenen	
Bezoekadres	Nieuwe Veenendaalseweg 137, 3911 MG Rhenen
Postadres	Postbus 257, 6700 AG Wageningen
Telefoon	(0317) 612 515
E-mail	rhenen@pantarijn.nl
Internet	www.pantarijn.nl
Locatiedirecteur	De heer R. Werner

Locatie Kesteren	
Bezoekadres	Vicuslaan 2, 4041 ZA Kesteren
Postadres	Postbus 257, 6700 AG Wageningen
Telefoon	(0488) 481 492
E-mail	kesteren@pantarijn.nl
Internet	www.pantarijn.nl
Locatiedirecteur	De heer R. Werner
Locatie ISK	
Bezoekadres	Top Naeffstraat 10 – 12, 6708 SX Wageningen
Postadres	Postbus 257, 6700 AG Wageningen
Telefoon	(0488) 481 492
E-mail	kesteren@pantarijn.nl
Internet	www.pantarijn.nl
Locatiedirecteur	De heer B. Pool
Ondersteunende Dienst gehuisvest in een vleugel van het VMBO/PrO Wageningen	
Bezoekadres	Hollandseweg 9 , 6706 KN Wageningen
Postadres	Postbus 257, 6700 AG Wageningen
Telefoon	(0317) 465 893
Fax	(0317) 465 895
E-mail	bestuurssecretariaat@pantarijn.nl
Internet	www.pantarijn.nl
Directeur/Bestuurder	Mevrouw dr. ir. S.L. Efdé